

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

2
ДИНАРА

ГОДИНА
XXXII
БРОЈ
1034
22. X 1971.

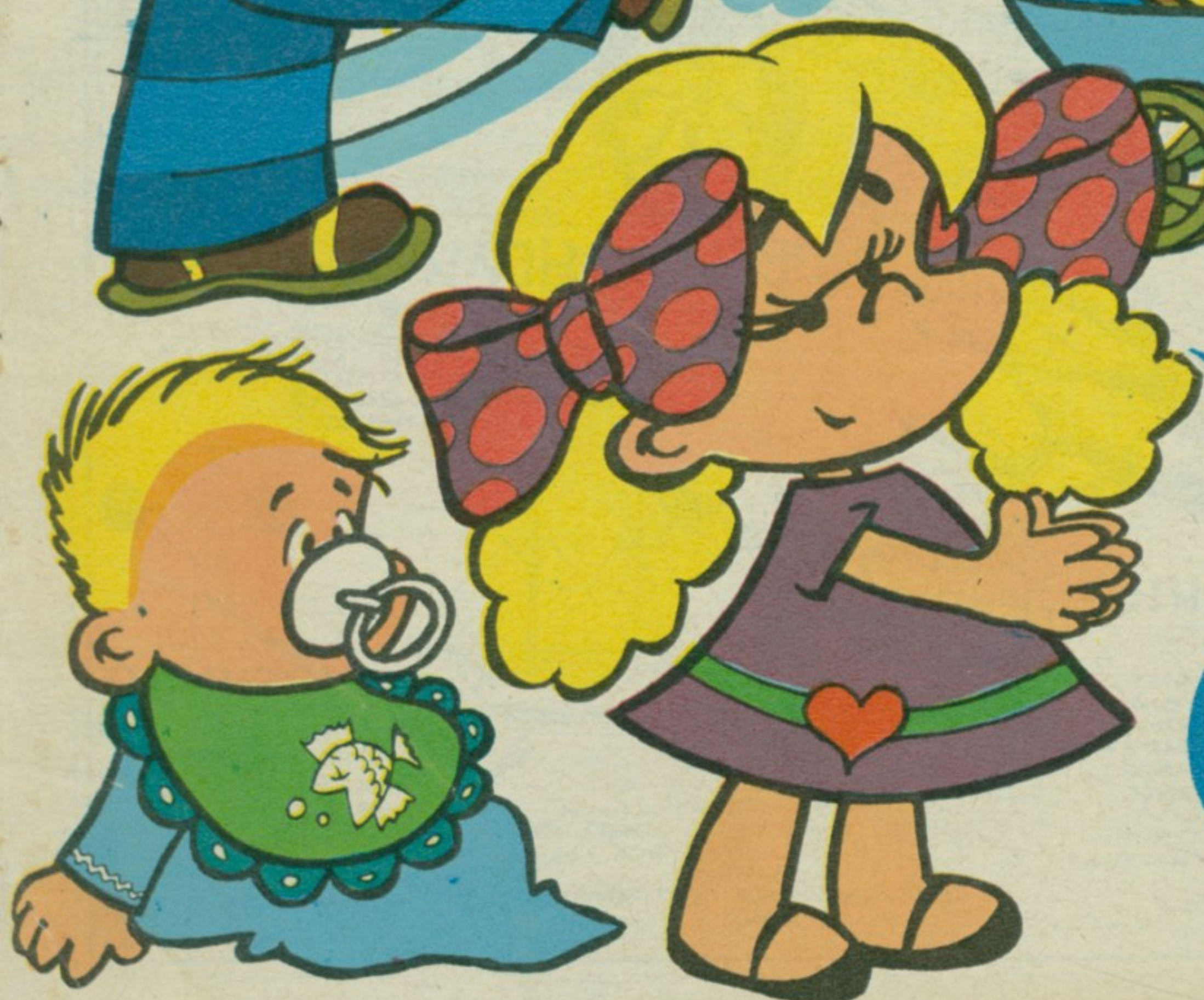

ТРА-ТА-ТА

ИЗЛА... ОМ

ЗАТРУБИТЕ
"ЈУРИШ"!
НА ВИДИКУ
МАЧКА!

ЛУДА САМ
ЗА МУЗИКОМ,
ПОГОТОВУ
ВОЈНОМ!

КАКВА
ПАСЈА ГАЛА-
МА!

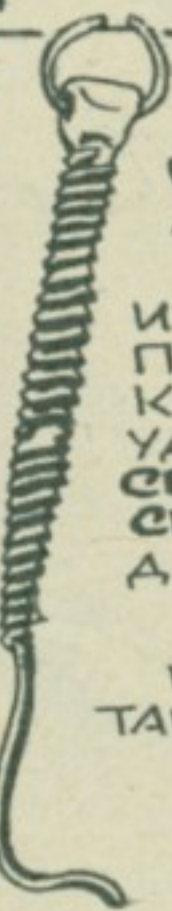
ДОГОДИЛО СЕ...

ПУН КОМФОР. — Доктор Пасов, минхенски специјалиста за болести очију, све своје слободно време проводи у ауто-механичарској радионици коју је уредио поред гараже. Пасов жели да аутомобил учини што комфорнијим и за лекаре што практичнијим. Тако је он у склопу свог аутомобила конструисао мали уређај за прање руку у чијем резервоару увек има воде која се, по жељи, може и загрејати. Доктор Пасов има још неколико корисних проналазака и сви се односе на аутомобил. Стручњаке ипак највише занима „лавабо“.

ПРИЈАТНА ШЕТЊА! — Енглескиња Џулијен Џенс покушава да лансира нову моду: у шетњу одлази водећи са собом два обична прасета. Њено објашњење је: „И прасе има срце баш као и пас. Зашто бих га онда мање волела од пса?“

Ripley Вероватни или не!

БИЧ ЗА УДОВИЦУ

СВАКА ЖЕНА ИЗ ЕТИОПСКОГ ПЛЕМЕНА АЛБА КОЈА ОСТАНЕ УДОВИЦА МОРА СЕДАМ ГОДИНА СВАКОГ ДАНА ДА СЕ БИЧУЈЕ НАРОЧИТОМ КОЖНОМ КАМЦИЈОМ И ТАКО ДОКАЗУЈЕ СВОЈУ ТУГУ!

ЧОВЕК ОД ЧЕЛИКА

ПОЛИЦАК АЛЕКСАНДАР ЗАС ПОЗНАТ ЗБОГ СВОЈЕ СНАГЕ ПОД ИМЕНОМ „НЕВЕРОВАТНИ САМСОН“ ДОЗВОЉАВАО ЈЕ ДА ПРЕКО ЊЕГА ПРЕЂЕ АУТОМОБИЛ СА 12 ПУТНИКА!

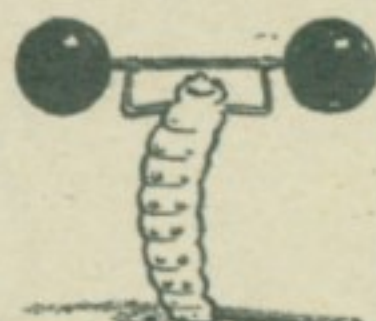
ЗЕЛЕНИ ГРОБ

ДОКТОР ЛУДВИГ ФОН ВИДУНГЕН (1754-1822) ГЛАВНИ

ШУМАР НЕМАЧКЕ ПОКРАЈИНЕ ХЕСЕН, БИО ЈЕ НА СОПСТВЕНИ ЗАХТЕВ САХРАЊЕН УСПРАВНО У СТАБЛУ ЦИНОВЕСКОГ ХРАСТА!

Минијатјурни ЈЕДРЕЊАК ОД СРЕБРА

У ЦРКВИ У ТИНОСУ, У ГРИКОЈ, ВЕРНА ЈЕ КОПИЈА БРОДА КОЈИ ЈЕ УДАРИО О ПОДВОДНУ СТЕНУ АЛИ НИЈЕ ПОТОНУО ЈЕР СЕ У ОТВОР НАСТАО ОД УДАРЦА ЗАГЛАВИЛА ОГРОМНА РИБА!

ГУСЕНИЦА

ИМА ГОТОВО 4 ПУТА ВИШЕ МИШИЦА ОД ЧОВЕКА — ГУСЕНИЦА: 2000 ЧОВЕК: 510.

МЕРИ ФИЛДИНГ

(1613-1638) УДАЛА СЕ ЗА ПРВОГ ВОЈВОДУ ОД ХАМИЛТОНА КАД ЈЕ ОНА ИМАЛА 7 А ЊЕН МЛАДОЖЕЊА 14 ГОДИНА.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

БОГ МУДРОСТИ НА РАКЕТНОМ САНДУКУ

У јуну 1957. године у чувеној султанској палати Топкапи у Истанбулу, пронађено је неколико старих географских карата. Мапе су некад припадале турском поморском капетану Пирију Ренсу који је 1550. године био заповедник отоманске флоте.

На маргинама једне од карата, које су вероватно биле део неког атласа, сам Пири је написао: „Ове мапе израђене су на основу података са 20 старих географских карата, 4 португалске књиге о навигацији... и једне мапе коју је цртао Кристифор Колумбо“.

Када су их научници проучили, утврдили су да на мапама не само што су јасно уцртане обале Северне и Јужне Америке и Антарктика, већ и унутрашња топографија ових континената са планинским ланцима и појединим планинским врховима, долинама и висоравнима. На мапе су унети и планински ланци на Антарктику који су откривени тек 1952. године и тачно наведена њихова висина!

АВИОНИ У КАМЕНОМ ДОБУ

Детаљном анализом обалских линија на тим картама коју су извршили геолози и стручњаци за леднике, глациолози, поређењем са садашњим изгледом обала дошло се до невероватног закључка: подаци унети на карте које су турском капетану послужиле као узор потичу из времена пре наступања последњег леденог периода на Земљи, а саме мапе старе су више од 10.000 година! До географских података, нарочито оних који се односе на планине у унутрашњости континента, могло се доћи само из ваздуха.

Амерички историчар Џорџ Кетмен, који је проучио све извештаје о мапама каже:

„Приморани смо да се поново позабавимо извесним научним за-

ВЕЛИКЕ УШИ СА ВЕНЕРЕ

гонеткама које нас наводе на мисао да су пре много хиљада година на Земљи постојале веома развијене цивилизације или да су неке цивилизације са других светова биле у контакту са Земљом“.

Његов колега Молери приметио је на то, додуше пола у шали, да су стари географи морали цртати своје карте из авиона.

Мапе капетана Пирија поново су — ко зна по који пут — оживеле стару хипотезу да је, можда, Земља некад давно пружала гостопримство становницима других светова.

вала људски род. Легенда о Орехони налази се испричана и у сликама на Вратима Сунца, каменог споменика старе цивилизације која је некад цветала у Перуу. Ево како та легенда гласи препричана и прокоментарисана:

Пре око пет милиона година, када су на Земљи живели циновски тапири а човек се још није био појавио, једна летелица која је блистала као злато опустила се на Острво Сунца у језеру Титикака. Из летелице је изишла жена која је све од стопала па до пруди била

КОСМОНАУТИ ИЗ ШВАЈЦАРСКИХ ПЕЋИНА

ту, са 225 земаљских дана, а дужи-на године на Венери износи тачно 225 дана. Ако је ово случајна подударност онда је она више него зачуђујућа — каже Казанцев и поставља питање: како су преци старих Инка могли да знају за венеријанску годину и зашто их је планета Венера толико занимала?“

ЛЕТЕЋИ САНДУК

Као други доказ на који се позивају научници који дозвољавају могућност да су на Земљи некад давно боравили становници далеких светова, служи један барелеф израђен пре много хиљада година на раскрсници караванских путева у данашњем Ирану. На њему је представљен персијски цар Дарије, а испред њега летећа фигура бога Алумрамазија. Занимљиво је да је овај бог мудрости приказан како лети кроз ваздух на некој врсти сандука држећи се рукама за то-чак који веома много личи на какав волан. Испод сандука види се сноп зракова који можда представља реактивни млаз ракетног мотора. У тексту на барелефу, исписаном клинастим писмом на три језика, говори се како је мудри бог помагао Дарију да упозна правду и истину. Казанцев и његови једно-

ОГЊЕНО ТЕЛО ИЗ ЈАПАНА

Таква своја тврђења неки научници заснивају на легендама разних народа, други на опипљивијим доказима.

ФАНТАСТИЧНА ПОДУДАРНОСТ

Међу легендама што су их шпански учени свештеници који су пратили конквистадоре чули од домородаца Јужне Америке налази се и прича о Орехони, жени која је дошла са планете Венере да би засно-

као касније жене, али је имала високу издужену главу, велике уши и шаке са само по 4 прста између којих су биле пловне коже. Њено име било је Орехона (Велике Уши) а дошла је са Венере. Орехонине шаке с кожама између прстију указују да је на њеној родној планети воде било у изобиљу и да је вода играла знатну улогу у животу Венеријанаца.

Легенда би остала легенда да совјетски инжењер и професор Александар Казанцев није на Вратима Сунца открио уклесан календар који је назвао венеријанским.

„То је најстарији календар на све

Научници свејској іласа іврде да су Земљу некад давно іосеіили сіановници, друіих іланеіа и за ііо имају — доказе!

ВЕЛИКИ БОГ МАРСОВАЦА

су називали „Синови света“. Занимљиво је да су „Синови света“ одевени у костиме који подсећају на скафандере а на главама имају шлемове на којима се јасно виде мали рогови — можда антене! Таква одећа никад није била у употреби у северној Аустралији, најтоплијем делу континента где је нађена ова слика. Професор Казанцев сматра да је и слика „Синова света“ сећање на посетиоце из свемира који су

мена које живи у том крају. Кулик је прикупио необичне изјаве:

„Били смо 80 врста (око 85 км) од реке Тунгуске кад смо угледали ватру. Јара је била толико јака да смо морали да легнемо на земљу. Страховао сам да ће се одело на мени запалити...“

„У нашем селу (село је у области Поткаменаја Тунгуска) у једном маху убијено је 1.500 ирваса. Мислили смо да је дошао крај света!“

АУСТРАЛИЈСКИ СИНОВИ СВЕТА

мишљеници преводе реч „истину“ на савремени језик као науку.

У Уметничкој академији у Хонолулу чува се копија једне слике израђене пре хиљаду година у древном Јапану. На њој се с неба спу-

стављеним на праисторијским пећинским цртежима откривеним у Швајцарској. Та бића која на главама имају шлемове као космонаути, држе у рукама стилизоване предмете који би могли да буду и упрошћено представљени лукови али и геометријске фигуре као симболи знања.

И један пећински цртеж из средње Азије допустио је научницима да пусте машти на вољу и виде на њему ракету спремна за полетак са једним пилотом у њој и фигурама које је придржавају. Занимљиво је да неке фигуре ван ракете имају на носу неке исправе. Можда је уметник на тај начин симболично приказао филтере за дисање, респираторе, којима су се служили они по чијем је облику он стварао своју слику у камену.

СИНОВИ СВЕТА

На једној каменој плочи нађеној у Аустралији домороци древних времена представили су бића која

некад давно боравили у Аустралији.

Наводећи доказе за своје хипотезе о боравку или само посети бића из других светова, научници не пропуштају да не наведу и нерајашњен случај сибирског метеора.

Последњег дана јуна 1908. године, у 7 часова ујутру, становници насеља у близини Канска, у Сибиру, били су заслепљени „муњом“ која је као широка трака осветлила небо. Затим се чула страховита експлозија. Сеизмографи у читавом свету забележили су јак потрес чији је епицентар био северозападно од Бајкалског језера.

Московска академија наука послала је у Сибир професора Кулика да испита овај случај. Од Евенкина, припадника номадског пле-

идуће ноћи у северној Европи примећена је необична појава: небо је било покривено флуоресцентним облацима који су осветљавали Берлин, Копенхаген и Лондон као да је дан. Ипак је професор Кулик поднео извештај да је то у Сибиру пао огроман метеор.

Међутим, 1958. године Руско астрономско-геодетско друштво поново је испитивало случај да би категорички изјавило да 30. јуна 1908. године у области Сибира није пао никакав метеор и да се експлозија није догодила на тлу, већ у ваздуху. Један од учесника научне експедиције, професор Пјеканов, изјавио је тада:

„Кратер који се налазио на месту катаклизме уопште не личи на метеорски кратер. Утврдили смо и веома јако радиоактивно зрачење. Потпуно основано може се сматрати да се на извесној висини изнад Земље догодила нуклеарна експлозија“.

На основу овог извештаја створена је претпоставка: над Сибиrom се распао свемирски брод. То мишљење о свемирском броду који је дошао из неког другог далеког света прихватио је и француски научник Лисјен Барније који у свом чланку „Хирошима 1908“ каже:

„Многи сведоци описали су предмет који је пао као дугачку цев или огroman трупца. Да ли је икад ико видео цилиндричан метеор?“ У поднаслову свог чланка, у којем несећења која се 1908. године догодила у Сибиру пореди са експлозијом атомске бомбе у Хирошими, Барније је написао: „Пламена печурка висска 80 метара. Токио и Лондон три ноћи без мрака. И после 52 године на том месту права више не расте. Шта је то него атомска експлозија“.

К. В.

Сви цртежи су рађени према оригиналним фотографијама.

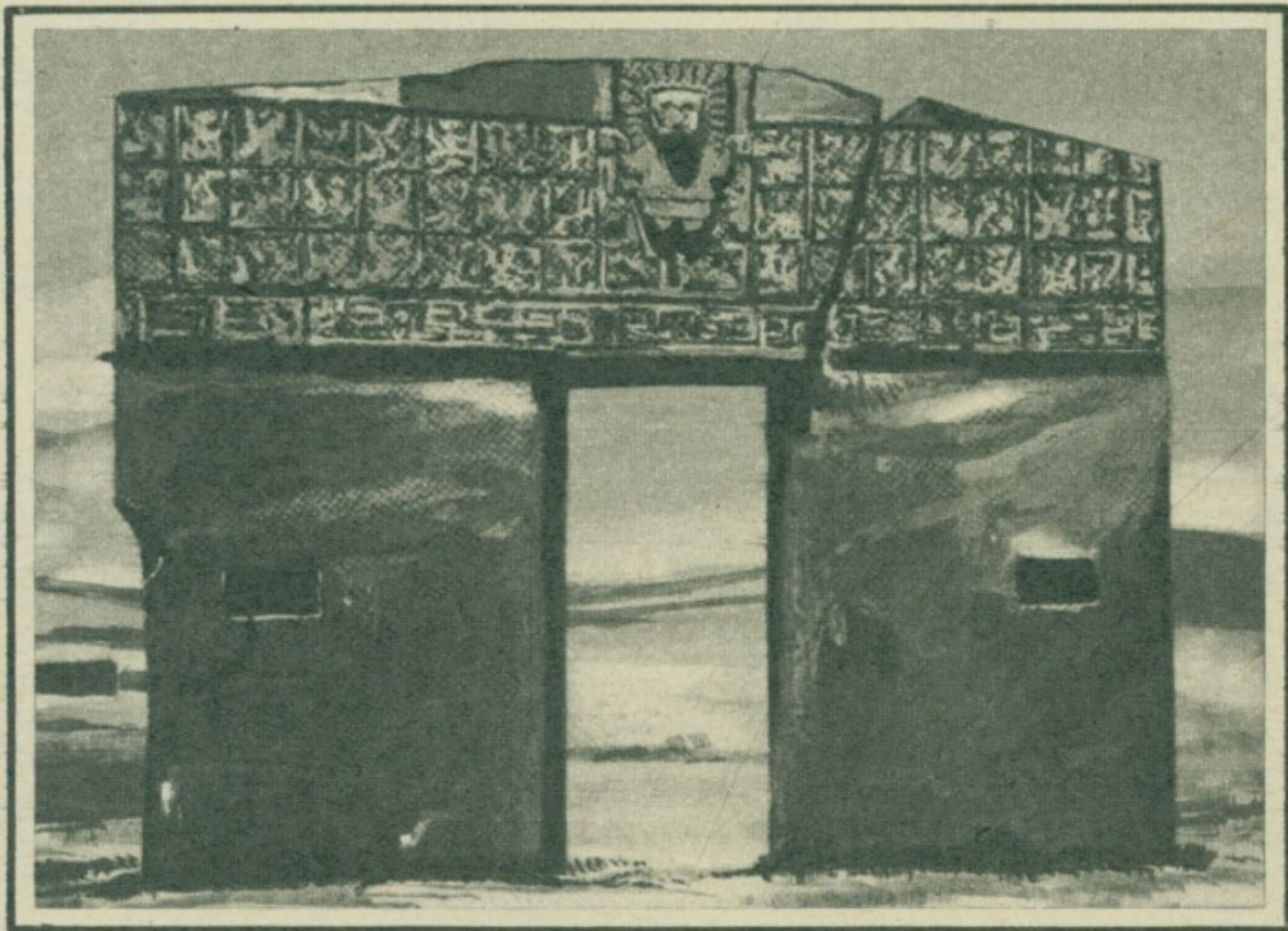

РАКЕТА СПРЕМНА
ЗА ПОЛЕТАЊЕ — АЗИЈА

шта огњено тело „на радост људи-ма, а на страх богу зла“. Најзанимљивије на овој слици, израђеној у боји, јесте то што је на огњеном телу представљен волан или кормиларски точак. Огњено тело с точком може да буде само уметнички изражено сећање на неземаљску летелицу која је, окружена пламеном, долетела с неке друге планете. Летелицом се могло управљати — отуд на слици кормиларски точак који је, иначе, пронађен тек пре 250 година!

„Великим богом Марсоваца“ назвао је професор Казанцев цртеж на камену нађен у Сахари. Биће представљено на њему изгледа као астронаут у скафандру и са шлемом на глави. Додуше, он дозвољава да би то могао да буде и врач у свечаној одежди са маском од дрвета или тикве, мада истиче да афрички жреци готово никад нису приказивани у таквој одећи и толико закукућени да им се не види ниједан део тела.

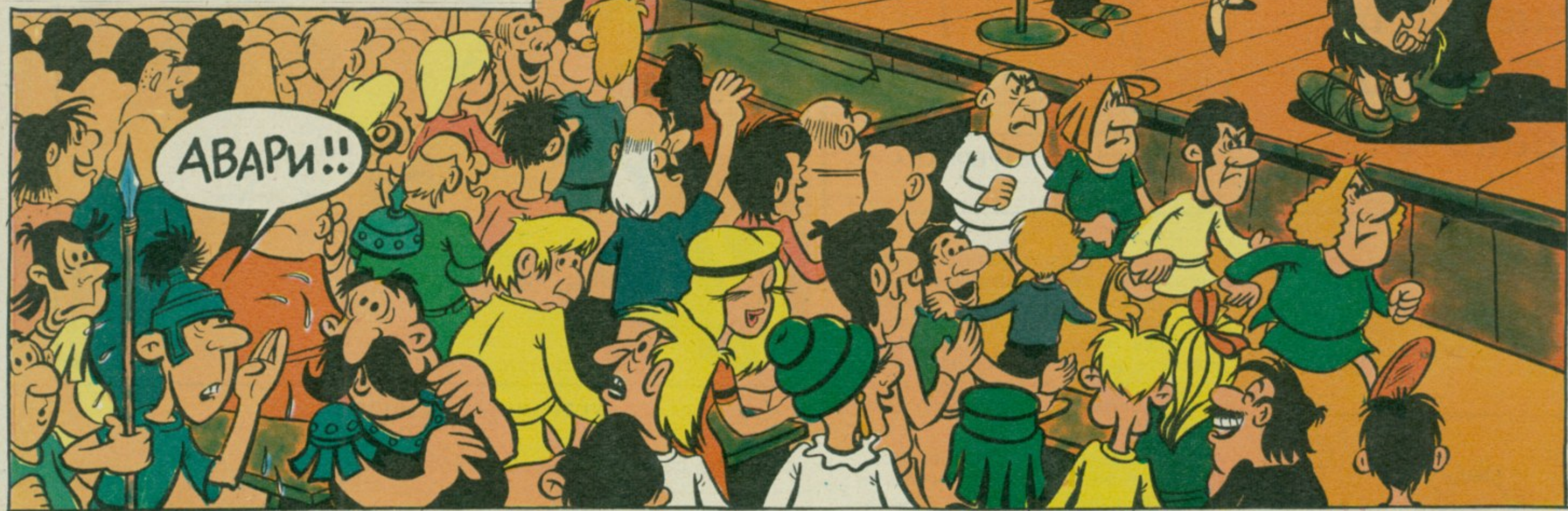
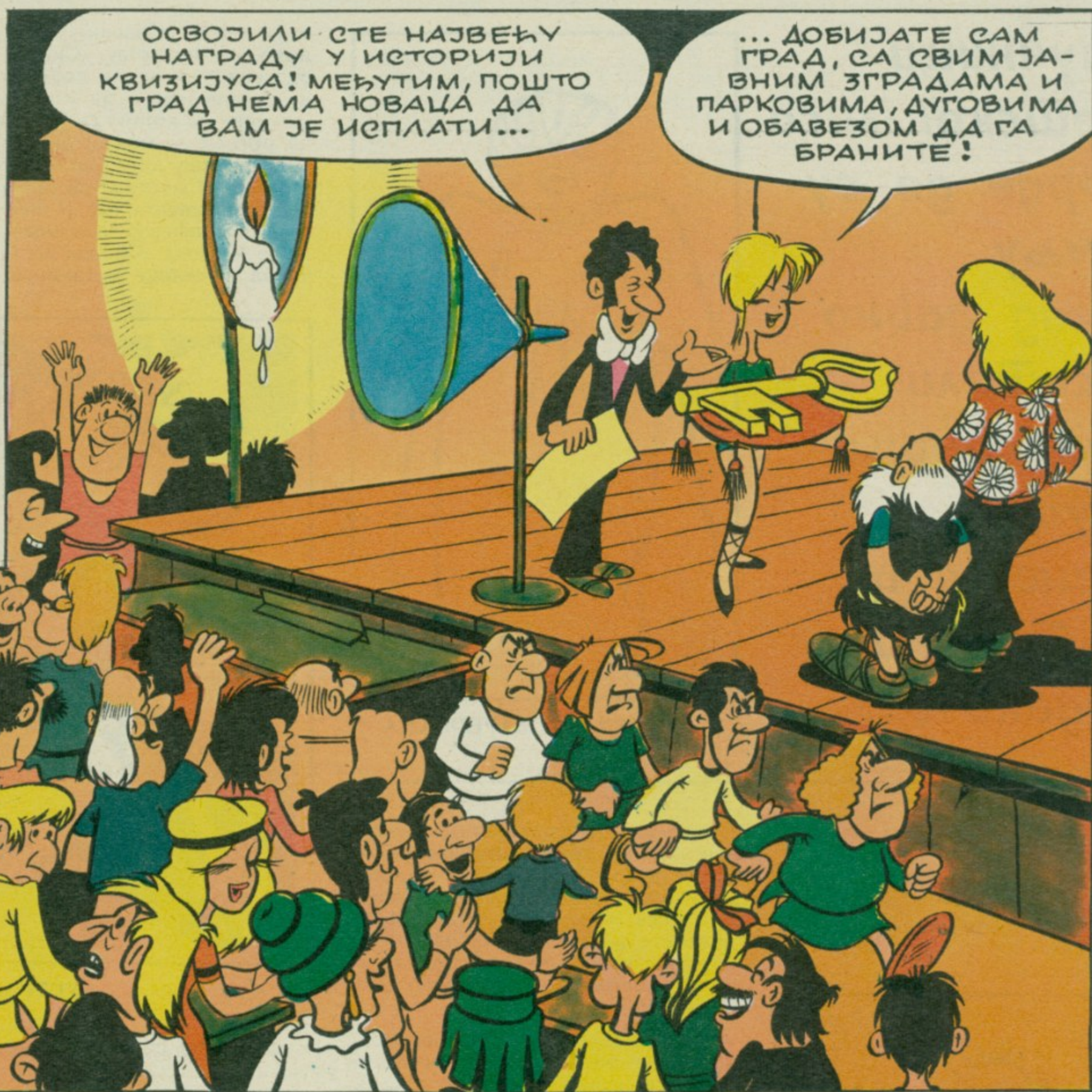
Још већу сличност са астронаутима научници виде у бићима пред-

ВРАТА СУНЦА

ДИКАНОВЕ АВАНТУРЕ

ПУТ У СИРМИЈУМ

ПРОЛАЗНИЦИ СУ У НОЋНОМ ПОСЕТИОЦУ
ПРЕПОЗНАЛИ МАРТИНА БОРМАНА

Тридесетог априла 1945. године Црвена армија заузела је највећи део Берлина. Нацистичком III Рајху дани су били избројани. Истог послеподнева Хитлер је извршио самоубиство заједно са Гелбсом а остали његови доглавници покушали су да искористе метеж уличног бомбардовања и умакну из Немачке. Већина најозлоглашенијих ипак је ухваћена и суђена им је на чувеном Нирнбершком процесу. Али, неки су ипак успели да побегну и избегну заслужену казну.

БОРМАН НОСИ БРОЈ 48

После завршетка рата за њима су организоване хајке и готово сви трагови водили су — у Јужну Америку. Никакво чудо јер је познато да је тамо још пре рата живело око милион Немаца, већином богатих власника опромних хаџијенди. Сам Хитлер, према изјави адмирала Деница, наредио је пред крај II светског рата да у једној данској луци буду спремне 2 подморнице великог акционог радијуса које би у датом моменту могле да приме „особе и материјал од највишег интереса за земљу“. Известан број високих Хитлерових функционера дочепало се ових подморница и несметано отпловио у Јужну Америку. Тамо су, двадесетак година касније, ухваћени Адолф Ајхман и Франц Штангл. За Мартином Борманом, несуђеним Хитлеровим наследником још увек се трага.

Борман је после Хитлеровог самоубиства с групом преживелих нациста изишао из бункера у намери да се пробије из Берлина. Бивши вођа Хитлерове омладине Аксман изјавио је на суду у Нирнбергу да је при

ликом бежања, на месту где Инвалиденштрассе пресеца железничку пругу, наишао на два човека како леже на шини док им је месец осветљавао лица. Зауставио се и утврдио да су мртви. У једном од њих препознао је Бормана али није имао времена да лешеве разгледа детаљније јер су каћуше тукле на све стране.

Ова прича, међутим, није убедила савезнички суд и Борман је у одсуству осуђен на смрт. Прича је још мање убедила јеврејске добровољце који од завршетка рата трагају за скривеним нацистичким злочинцима широм света. Професор Тувија Фридман, један од најзаслужнијих, заједно са Симоном Визенталом, за хватање Ајхмана, располаже листом с именима 576 нациста које треба наћи. Ајхман се налазио под редним бројем 83; Борман носи број 48.

ЦЕЛАТ ИНКВИЗИЦИЈЕ

Непосредно после рата ретки пролазници приметили су човека који је обавриво ишао мрачним улицама предграђа Мадрида осврћући се сваки час да види да ли га ко случајно не прати. На крају једне улице приближио се старој племићкој кући и журно закуцао. Када су се врата отворила, рекао је само 4 речи: MUERTO A LOS MARRANOS! (СМРТ СВИЊАМА!) Ова лозинка била је довољна: за позним гостом затворила су се врата. Неки пролазници тврде да су у њему препознали Мартина Бормана који се неколико месеци касније слободно кретао по Јужној Америци.

То је уједно био сигуран и безопасан пут многих немачких ратних злочинаца до безбедности и слободе.

СМРТ СВИЊАМА!

ВЕЋ 600 ГОДИНА ОВА ЛОЗИНКА ОТВАРА ВРАТА ОНИМА КОЈИ ПОТРАЖЕ ЗАШТИТУ ТАЈНЕ ШПАНСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ГАРДУНЕ

На лозинку СМРТ СВИЊАМА, изречену на одређеном месту, њих је прихватала тајна шпанска организација, већ вековима позната под именом ГАРДУНА. Сматра се да је ГАРДУНА основана још пре 1200. године али као терористичка организација постоји од XV века, када се краљ Фердинанд Арагонски оженио својом рођаком Изабелом од Кастиље. Фердинанд Католик и Света Изабела, како су их назвали, почели су прогон неверника Мавара и Јевреја који су у ствари донели у Шпанију цивилизацију и културу.

Било је то доба инквизиције када је оптужба без каквих доказа водила право на ломачу, када је све оно што није било католичко било осуђено на смрт. А ГАРДУНА је постала целат инквизиције, организација која је шпијунирала и хватала јеретике. Први су платили Мавари и Јевреји јер је са њима било најлакше обрачунати се. Њихова опромна богатства мамула су припаднике ГАРДУНЕ. Сви они који нису прешли у католичку веру платили су животом своју тврдоглавост, куће су им попаљене а имања и драгоцености конфисковани. Још горе су пролазили они Мавари и Јевреји који су званично прешли у католицизам али су тајно и даље одржавали своје верске обrede. Они су ударани на

грозне муке које је само инквизиција могла да измисли.

ОБЕШЕНИ У СЕВИЉИ

Али, мада је радила за њега, Фердинанду Арагонском ГАРДУНА је постала терет јер је била све богатија, беснија и самосталнија. Најзад је владар морао против ње да пошаље своју војску, али прекасно. Од званичне терористичке организације ГАРДУНА је постала најподлија тајна банда у Европи, моћна као што је данас Мафија у Америци. За своја недела ГАРДУНА је имала изванредан изговор: причу о свом постанку коју је, разуме се, сама измислила.

Припадници ГАРДУНЕ тврдили су да је Богородица, када су Мавари прегазили Шпанију, потражила уточиште код хришћана. Тада јој се изненада јавио господ Бог и рекао да је веома незадовољан хришћанима који су постали велики грешници и да ће он дозволити да их Мавари униште. На њене сузе Бог се смиловао рекавши да ће најзабранији међу хришћанима ипак преживети и да ће очистити земљу од неверника али тек после борбе која ће трајати 700 година. Чланови ГАРДУНЕ

тврдили су да су баш они потомци тих изабраних хришћана и да, према томе, имају божији благослов да у његово име убијају и „чисте“ земљу.

Када је ГАРДУНА, пошто је Фердинанд забранио њено постојање, прешла у илегалност, почела је осим убијања „грешника“ да се бави и плаћеним убиствама, отмицама, фалсификатима и сличним разбојничким делатностима. Многи окорели криминалци нашли су уточиште у њеном окриљу јер ГАРДУНА је широко разгранала пипке и имала своје људе међу најугледнијим државним и верским достојанственицима. И у ГАРДУНИ, као и у Мафији, важно је закон ћутања а за издају плаћало се крвљу.

Најзад је Шпанији било доста терора и почетком XIX века учињен је покушај да се ова организација једном заувек уништи. Новембра 1822. проваљено је 13 њених највиших функционера, међу њима и Велики Мајстор Франсиско Кортина, и они су јавно обешени на једном тргу у Севиљи. Поверовало се да је ГАРДУНИ одзвонило али није било тако. Она је васкрела и постала веома активна током II светског рата и нарочито после њега када је хиљаде нациста пребацила на сигурна места а верује се да постоји и дан-данас.

З.Б.

ГАРДУНА СЕ У XV ВЕКУ ПРВО ОБРАЧУНАЛА С МАВАРИМА И ЈЕВРЕЈИМА

ЗАБАВНИКОВА СМОТРА НАЈЛЕПШИХ УНИФОРМИ

Представљамо вам војне музичаре разних земаља света и њихове живописне униформе. Музика је саставни део војске још од најстаријих времена и некада је предводила трупе у бој. На парадама и разним свечаностима музика ступа испред осталих родова војске а сваки род има своје музичаре чије се униформе разликују од униформи других родова. Испред музике иде предводник који украшеном палицом даје свирачима такт.

1. Трубац иранске царске полиције 2. Бубњар чадске жандармерије 3. Предводник пакистанског интендантског корпуса 4. Предводник пука угандских стрелаца 5. Бубњар кенијских Афричких

стрелаца 6. Трубац чилеанске војне академије 7. Трубац белгијске коњичке краљевске гарде 8. Предводник аустралијске војне академије 9. Трубац барбадоске војне музике 10. Предводник јордан-

ске армије 11. Гајдаш шкотске краљевске гарде 12. Бубњар пука британских краљевских хусара 13. Предводник британских гренадира краљевске гарде

ВОЈНА МУЗИКА

ВЕЛИКИ СТРАХ

Био је лепо и умиљато кученце које смо сви звали „Црни“. У кући смо га сви много волели а посебно ја јер сам се највише бринуо о њему од првог дана кад га је тата донео.

С НЕИЗМЕРНИМ БОЛОМ СХВАТИО САМ ДА ЈЕ ЦРНИ ГОТОВ, ИЗ УСТА МУ ЈЕ ТЕКЛА КРВ.

ЦРНИ ЈЕ ПОГИНУО

Хонорар: 70 н. д.

Једног дана тата је пецао на Морави а мој брат и ја ипрати смо се са Црним у близини ауто-пута. Кад је Црни у једном моменту почео нешто да глође, ја сам га појурио. Он се наљутио па је почео да бежи преко пољане. У том је наишао један чобанин са овцама и, мислећи да Црни трчи на њега, појурио га са штапом у руци. Црни се тад разбеснео и потрчао још брже не осврћући се на моје дозивање. Појурио сам за њим, али он је већ био на ауто-путу. У истом тренутку иза окуке се појавио један аутомобил. Застао сам заустављајући дах. Стреловитом брзином измерио сам одстојање између Црног и аутомобила. У истом тренутку проломио се стравичан

псећи крик. Црни је био под точковима аутомобила који се зауставио тек после двадесетак метара.

Мој страх претворио се у страхан бол. Са сузама у очима дотрчао сам до Црног који је болно цијукао. Брат и ја смо га одвели на пољану. Стигао је и тата и тужно нас погледао. Црни је био готов, из уста му је текла крв.

Касније смо га закопали. Плакали смо и брат и ја. Тата нас је већ дуго чекао да пођемо кући јер је већ било касно. При свакој помисли на Црног осетим страхан бол око срца. Никад се до тада нисам толико бојао за нечији живот.

Марјан Миљковић, ученик, Трг Павла Стојковића 17/4, Ниш

ВУКОВИ У ЗИДУ

Хонорар: 60 н. д.

Ово се догодило једне зиме у Илирској Бистрици кад сам имао шест година. Кад су тата и мама одлазили некуд, мој старији брат морао је да пази на мене. Да не бих плакао, он је у другој соби лупао у зид и плашио ме да су то вукови.

Једног јутра, док је тата био на послу а брат у школи, мама је отишла на пијаци а мене оставила да

спavam. Пробудио сам се пре маминог повратка и схватио да сам сам. Тада је у зиду нешто почело да лупа. Помислио сам да су вукови и страшно сам се уплашио. Дотрчао сам до врата и покушао да побегнем напоље. Али, врата су била закључана а у зиду је све јаче лупало.

Сав изbezумљен од страха трчао сам по кући верујући да вукови могу да

се појаве сваког часа. Онда сам изјурио на терасу, попео се на неку стару кутију која је лежала тамо и скочио доле, у снег. Тако сам скоро цео сат дршћући чекао маму. Кад се вратила, она ме брзо унела унутра и ставила у кревет. После тога добио сам упалу плућа и морао сам у болницу.

Оно што сам чуо у зиду био је, у ствари, димњичар који је баш тога јутра чистио димњак. Кад сам се опоравио, био ми је бесмислен страх од вукова у зиду, а брат више није ни покушавао да ме плаши.

Радојко Вукадиновић, Ново Место, Загребачка 18.

СКОЧИО САМ СА ТЕРАСЕ У СНЕГ, И ДРШЋУЋИ ОД ЗИМЕ И СТРАХА, СКОРО ЦЕО САТ ЧЕКАО ДА СЕ МАМА ВРАТИ.

ЗБОГ »СЕОБЕ СЛОВЕНА«

Хонорар: 50 н. д.

Пре неколико година док сам још похађала основну школу од наставника историје добила сам задатак да за један од следећих часова припремим реферат о сеоби Словена. Имала сам доста времена, али сам овај посао стално одгађала. Тако сам одређеног дана дошла на час историје без написаног реферата. Наставник је био веома строг па сам морала да се снађем. Пре него што ме је прозвао ставила сам у једну велику свеску убеник историје и отворила га на страни на којој је пишало: СЕОБА СЛОВЕНА.

Кад сам касније устала и почела да читам, колена су ми клецала од страха да ће наставник открити моју превару. Читала сам полако, све од речи до речи. Наставник је седео за својим столом и мирно ме слушао. Поверовала сам тад да ћу успети, али он је одједном устао и пошао према мени. Поново сам задрхтала. Он се зауставио два корака од мене и вратио се. Лакнуло ми је

па сам почела да читам брже. Али, наставник се није смирио на свом месту. Корачао је по учионици, у којој је владао тајан, јер су моји другови знали на шта сам се одлучила, и у неколико наврата све више се приближавао мени.

Од силног страха читала сам потпуно механички, мислила сам само на то где се налази наставник и кад ће да зазвони. Кад сам дошла до краја, учинило ми се да сам се извукла. Затворила сам свеску и скоро се срушила на столицу. Неколико тренутака потрајала је тишина а онда је наставник проговорио:

— Добро је, Љиљана. Читаћеш нам и идног часа, али свој реферат.

Бутала сам и сагнуте главе гледала у своје влажне руке.

Љиљана Ивковић, Сметозарево, Масаријева број 23.

ОД ВЕЛИКОГ СТРАХА МИСЛИЛА САМ САМО ДА ЛИ ЈЕ НАСТАВНИК БЛИЗУ МЕНЕ И КАД ЋЕ ДА ЗАЗВЕНИ.

ШАМПЛЕНОВА КОБНА

СТРАШНИ ИНДИЈАНЦИ ИРОКЕЗИ НИСУ ЗАБОРАВИЛИ УВРЕДУ КОЈУ ИМ ЈЕ НАНЕО ФРАНЦУСКИ ГЕНЕРАЛ И СВОЈУ МРЖЊУ ПРЕНОСИЛИ СУ С КОЛЕНА НА КОЛЕНО. ШАМПЛЕНОВ ПОСТУПАК ПЛАЋАЛЕ СУ ГЕНЕРАЦИЈЕ ФРАНЦУСКИХ ДОСЕЉЕНИКА ЧИТАВИХ 150 ГОДИНА

чио напред, право пред непријатеља који се приближавао. Када су угледали дрског белог човека у металном оклопу, Ирокези су стали као укопани. Бели човек подигао је пушку и нанишанио, прасак се проломио преко воде језера. Шаржер од четири метка оборио је и убио двојицу поглавица, трећег тешко ранио. Страшно, до тада невиђено оружје које се дими и сеје смрт натерало је окамењене Ирокезе у бекство.

Cabez Ирокеза

Али, Шамплен је направио кобну грешку желећи својим поступком једном за свагда да покаже моћ Француза и оних Индијанаца који су им пријатељи. Он није познавао душу Индијанаца. Уместо да заувек ишчезну у своје шуме, Ирокези су омрзли белце и своју мржњу преносили с колена на колена. Шампленову грешку плаћале су генерације француских досељеника још читавих 150 година и проклињали дан и час када им је пало на памет да се отисну у далеку Америку.

У време када се Шамплен замислио Ирокезима ови су живели на територији данашње државе Њујорк у моћном савезу од пет индијанских ирокешких племена: Мохок, Сенека, Онеида, Онондага и Кајуга. После дугих међусобних ратова ова племена заокупала су ратну секиру и постала један народ, свесна да само заједно могу да се одупру Хјуронима и белцима којих је било све више на америчком континенту. Савет савеза чинило је 50 поглавица, представника пет племена, који су заседали око велике ватре и расправљали о раду савеза. Свако је могао да узме реч и каже своје мишљење, после сваког говора гласало се и уколико није могла да се донесе једногласна одлука расправљало се даље док се сви не сложе или одбију предлог. Овакво уређење савеза једно је од најдемократијских за које се зна. Индијанске легенде кажу да је савез Ирокеза основао велики поглавица Хијавата, неустрашив али мирољубив ратник, који је после смрти олаваљен као божанство.

Син Зајадној бејџра

О прецима и рођењу Хијавате Индијанци имају више легенди. Једна од њих говори како је у давна времена са Месеца пала лепа Индијанка Накомис. Она се на Месецу љуљала на љуљашци направљеној од винове лозе. Једна њена другарица која јој је завидела на срећи што ће ускоро постати мајка пресекала је лозу и Накомис је пала са Месеца у индијанску долину Мускодеј. У тој цветној долини родила се Венонах, Хијаватина мати. Отац му је био Маћеквис, моћни Западни ветар. Онога дана кад се Хијавата родио Западни ветар отишао је на својим лаким крилима и никад се више није вратио а Венонах је умрла од туге. Хијавату је одгајила његова баба Накомис. Љуљала га је у колевци од липовог дрвета пуној меке маховине и певала му песме да не би плакао.

Хијавата је растао и постепено упознавао прерију и шуму, небо и реке. Није се бојао шумске таме јер га је Накомис научила да у њој нема ничег страшног. Он је знао да су чудновати крици који се ноћу

му Накомис и Јагу рекли: „Одрастао си, сине. Иди у шуму тамо где на пропланку пасе јелен са својом кошутом и улови га!“

Дечак Хијавата израстао је у млада, снажног и окретног човека. Од старих људи научио је све индијанске легенде и предања. Волео је да ради и поштовао старије. Био је тако брз да је могао да престигне стрелу коју би избацио из свог лука а руке су му биле тако снажне да је њима мрвио камење. Па ипак, Хијавата није био задовољан. Једнога дана отишао је сасвим сам у шуму, испрадио себи вигвам и тако усамљен размишљао о животу. Није мислио о томе како да постане још вештији ловац и рибар, нити о томе како да задобије ратничку славу и углед. Мислио је шта би пребало да учини па да Индијанци постану срећнији, да међу многобројним племенима Ирокеза завлада мир. Тада се сетио да створи велики савез. Када му се приближила смрт, Хијавата се опростио од својих Индијанаца и отишао у постојбину ветрова, код своје браће и оца, моћног Западног ветра.

Зјаишија на Свејшом Лоренцу

Ирокези који су се на тако изненадан начин упознали с ватреним оружјем генерала Шамплена ускоро су имали прилике да га и сами употребе. Холандски трговци крзном изградиле су постају на реци Хадсон и почели са Индијанцима Мохок да трампе пушке за крзна. И Енглези, у жељи да задобију пријатељство ирокешког савеза, почињу с њим да тргују. Француским колонијама осванули су црни дани јер су Ирокези запамтили увреду коју им је нанео Шамплен. Добро наоружани они продире дуж реке Свети Лоренс у Канади, пале куће и засејана поља, нападају трговце и отимају им робу. Француски досељеници напуштају своја имања и повлаче се у утврђења јер добро знају шта их чека ако падну Ирокезима у

чују из шуме само разговор сове и њеног пtiћа. Мали Хијавата постао је друг и брат шумским животињама. Када је Хијавата одрастао, Јагу, велики путник и песник и пријатељ старе Накомис, направио му је лук и стреле. Лук је био од јасенове пране, стреле од младог храста а тетива од јеленске коже. Тада су

руке. Многи од њих који нису успели да се дочепају утврђења завршили су у грозним мукама набијени на колац.

Затим су се Ирокези окренули против својих непријатеља Индијанаца које су мрзели онако како само завађена браћа могу да мрзе један другог. Пошто су се обрачу-

Јуна 1609. године оснивач канадског града Квибека Француз Самјуел Шамплен придружио се ратном походу Индијанаца Хјурона који су из Канаде пошли према територији где се данас налази Њујорк да нападну своје крвне непријатеље Ирокезе. На обали језера које је касније названо Шампленовим именом напали су се Хјурони лицем у лице са страшним Ирокезима који су уз дивље поклице јуришали у бој. Неки од њих носили су оклопе направљене од прана, други су имали штитове од кедровине покривене кайшевима људске коже а у рукама тешке дрвене буздоване. Ратничке боје Ирокеза, црвена и црна, уливале су страх од Канаде до Калифорније, о њиховој храбрости и окружности кружиле су сгравичне легенде.

Хјурони су устукнули спремни да се окрену и спасавају своје животе али је Шамплен који о Ирокезима скоро ништа није знао искора-

А ГРЕШКА

нали са Хјуронима, опустошили су земљу Вијандота а затим кренули на Тиононтате чувене по огромним њивама кукуруза и пољима засејаним дуваном и конопљом. Децембра 1649. године Ирокези су их прегазили и за собом оставили згаришта, мртве и рањене. Слично су прошли и Индијанци Антивандаронк, Ири, Андасте и Делаваге, мада сви много бројнији од Ирокеза. Међуплеменски ратови окончани су тек почетком XVIII века.

Изгубили су оштрабину

Белци настањени у близини ових попришта добро су се чували Ирокеза. Знали су да Ирокези дуго муче ухваћеног непријатеља јер сматрају да је тихо и дуго мучење знак поштовања према храбрости непријатеља. Сваки Индијанац учио је још од детињства да не треба да очекује никакву милост уколико буде заробљен, да је већи ратник уколико мање покаже патњу и бол, да је неопростив кукавичлук показати мучитељу било шта друго осим пркоса. Али, белци нису били тако васпитани. Зато су Енглези и Французи, у борби за превласт на америчком континенту, добро пазили да се не замере Ирокезима и трудили се да их привуку сваки на своју страну.

Тако су Ирокези, стицајем околности, постали изванредни дипломати и играли двоструку улогу. Примали су поклоне и удварања и Енглеза и Француза али се дуго нису изјашњавали. Најзад су пришли Енглезима и то највише захваљујући енглеском трговцу Вилему Џонсону који се настанио у долини Мохок и оженио Индијанком. Тада је од Ирокеза добио на дар огромна просторна плодне земље и постао један од највећих земљопоседника Америке. Брат његове жене Индијанке био је Џозеф Брант (тако су га звали Енглези), касније велики вођа Ирокеза.

Британска влада доделила је Џонсону чин пуковника и он је уписао да Ирокези поново ископају ратну секиру против Француза. Он их је предводио и у борби код језера Џорџ 1755. године и за ту победу добио племићку титулу. Британска војска наставила је уз помоћ својих савезника Ирокеза рат против Француске чији су се снови о власти у Америци распршили 1760. године. Али, тада је и Ирокезима постало јасно да су били само играчка у рукама Енглеза и да у Америци сада постоји само једна сила — Велика Британија.

Када су 1775. године америчке колоније заратиле са Великом Британијом, Ирокешки савез се први пут у својој дугој историји поделио и убрзо распао. Џозеф Брант држао се и даље Енглеза а после њиховог пораза америчке трупе су за одмазду уништиле насеља Ирокеза. Америка је стекла независност али су Ирокези изгубили своју земљу и потражили уточиште у Канади. Оне који су остали сместили су америчке власти у резервате у државама Њујорк и Висконсин.

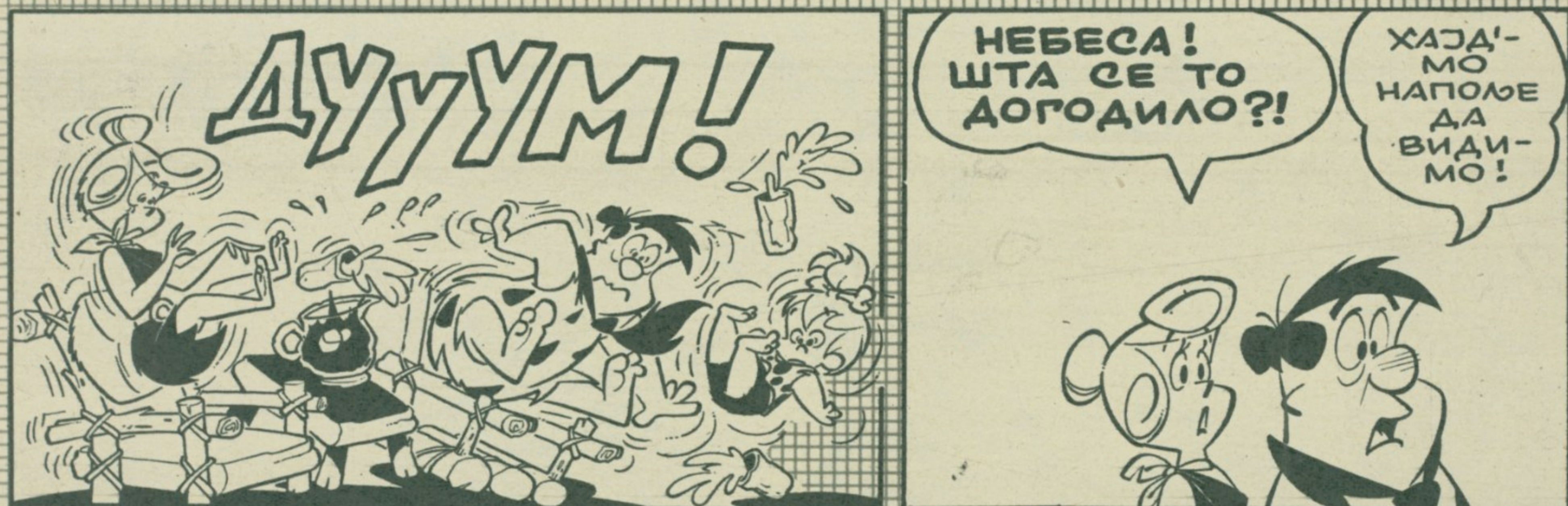
З. Б.

Наоружани Ирокези продиру у Канаду, пале куће и засејана поља, убијају досељенике.

Злато и Еп Терибла

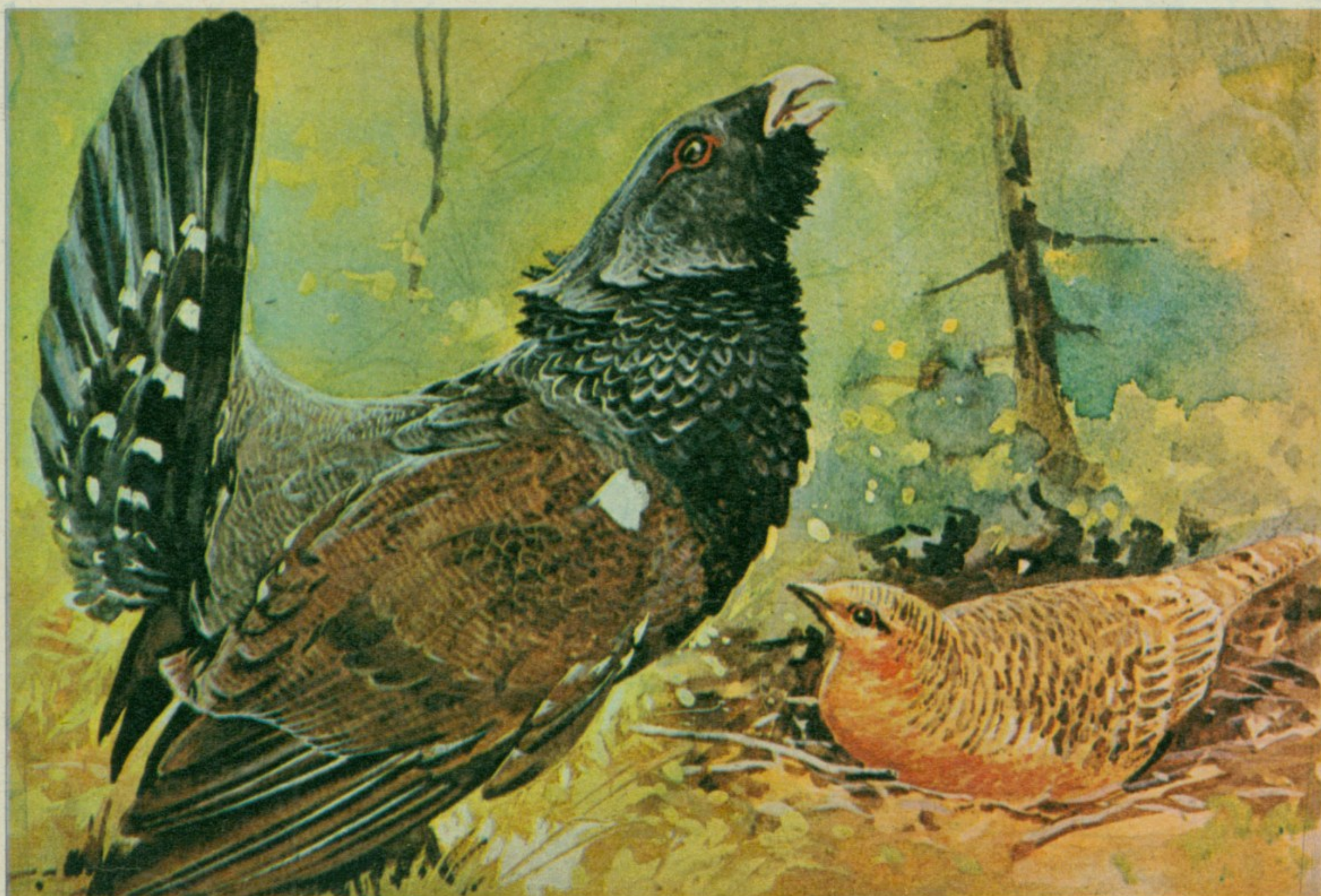
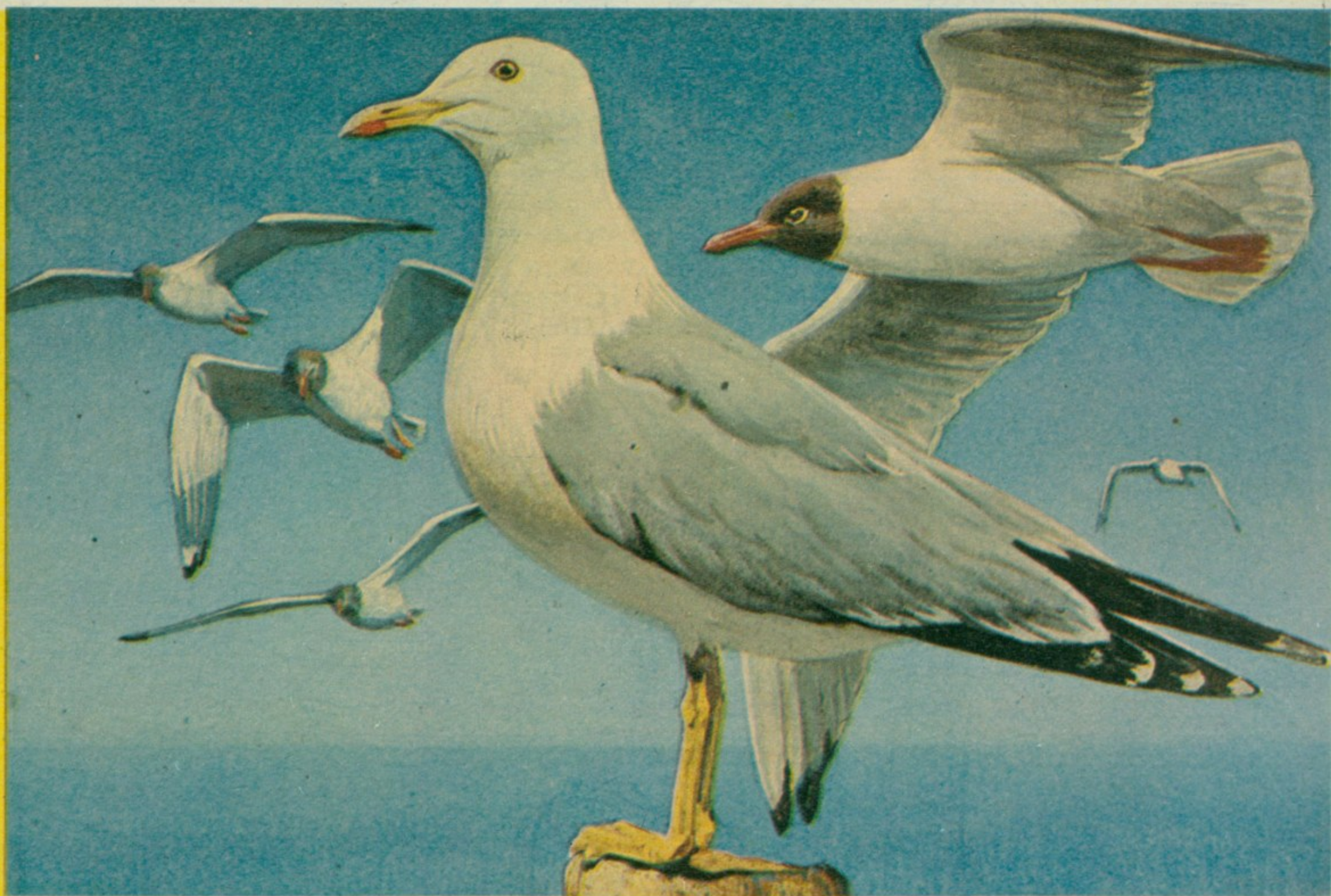

Да ли
галеб
рони?

ЖИВОТИЊСКО ЦАРСТВО

18

ГАЛЕБ — Има га 43 врсте које се разликују по величини, кљуну, комбинацији боја. Живи на обалама мора и обалских река а храни се рибом и сваковрсним отпадцима па га зову и морски стрвићар. Занимљив је масовни лов галебова: птице се тако распореде да претражују део мора у пречнику од више километара; чим једна опази храну, њен начин лета и пливања служи осталима као знак и оне са свих страна долећу да јој се придруже. Галеб одлично лети и плива али никада не гњура. По тлу спретно хода и трчи.

19

ТЕТРЕБ — Мужјак има једноставну али лепу „одећу“ на којој преовлађује црна боја са дивним металноплавим сјајем и као снег белим пругама; женка је жућкаста, без раскошног репа који је главни украс мужјака. Изнад оца мужјак има набор јаркоцрвене боје који се зове ружа. Тетреба има више врста и углавном живи у шумама где се храни пупољцима, лишћем, инсектима, плодовима и воћем. Чувене су свадбене љубавне игре тетреба када ова птица просто полуди. Мужјаци се боре за женку а слабији или плати главом или се повлачи.

НАГРАДНИ КОНКУРС: Чувајте ову страну! Одговорите на крају серије на питање. Награде: Бицикл, часовници, књиге.

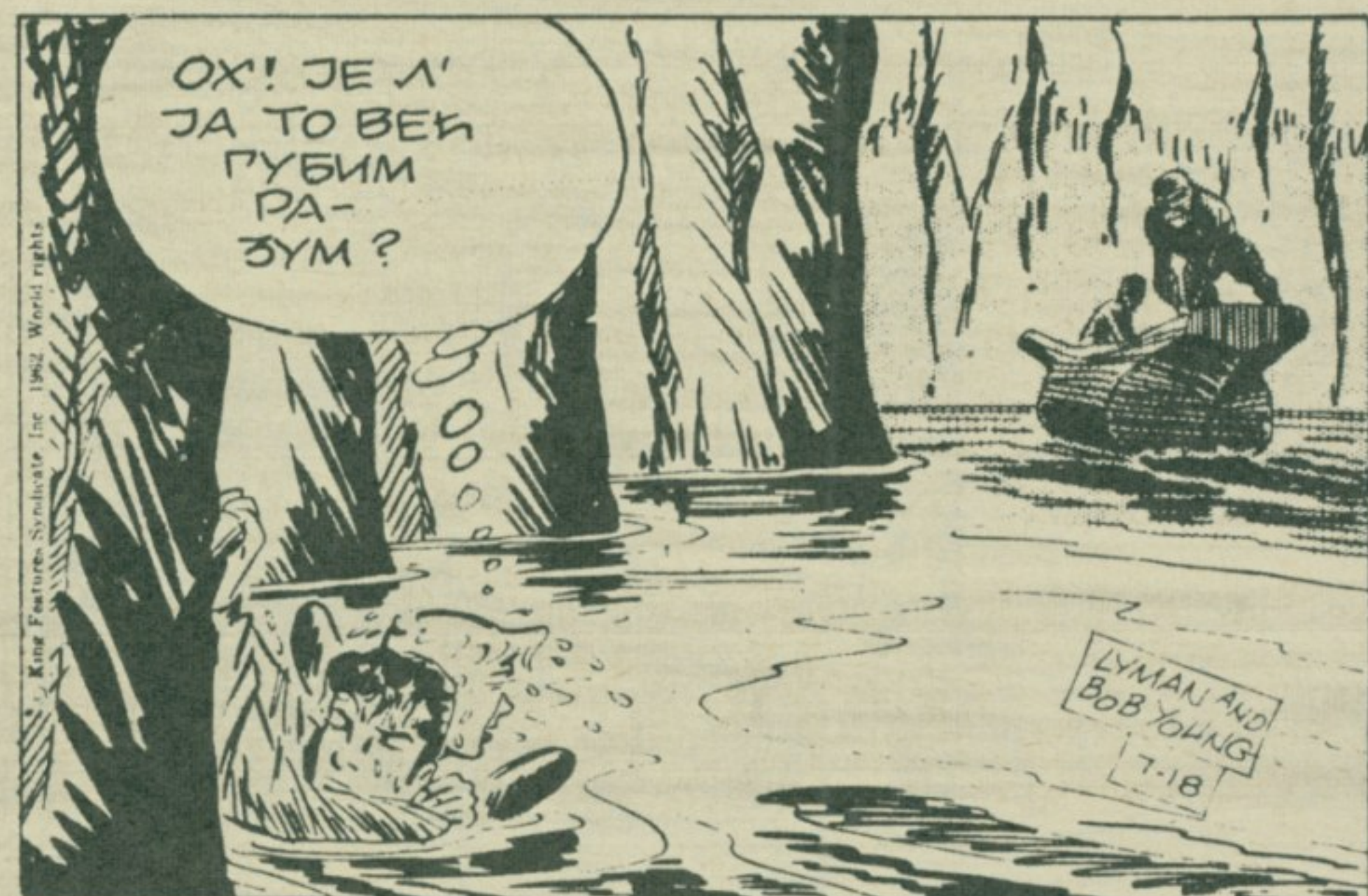
ТИМ ТАЈЛЕР: шарена стаза

СПАСАО СИ НАС, РЕНДИ!

НЕ! СВИ
СТУБО-
ВИ
ДИМА
ДИЖУ
СЕ
ПРАВО
И РАВ-
НОМЕР-
НО...

А МОЖДА ЈЕ ТО
НЕКО ДОМОРО-
ДАЧКО СЕЛО
А НЕ ЛО-
ГОРСКЕ
ВАТРЕ!

King Features Syndicate, Inc., 1962. World rights reserved.

НЕГДЕ ДУБОКО У
ШУМИ ЈЕ И РЕКА
ГДЕ СИ НАШАО ЧА-
МАЦ, РЕНДИ! РЕКА
ТЕ ЈЕ У ШИРОКОМ
ЛУКУ НОСИЛА
ОКО ВУЛКАНА... ПА
У КАЊОН!

LYMAN AND
BOB YOUNG
8-31

МОЖЕШ
ЛИ ДА СЕ
СЕТИШ
БИЛО
КАКВОГ
ЗНАКА
У БЛИЗИНИ
МЕСТА ГДЕ
СИ СЕ ИЗ-
ГУБИО?

СА-
МО
ДРВЕ-
ЊА
ЧУДНОГ
ОБЛИ-
КА...

...АЛИ,
ТАКВИХ
СТАБАЛА
БИЛО
ЈЕ
НА ХИ-
ЉА-
ДЕ!

А ДА
ЛИ ЈЕ НА
ОБАЛИ
БИЛО
ЈОШ
ЧАМА-
ЦА?

НЕ! САМО
ТАЈ ЈЕДАН
ИСПОД
МОСТА...

МО-
СТА?
КАКВОГ
МО-
СТА?

ВИСЕ-
ЊИ...
ОД ЛИ-
ЈАНА!

МОСТ
КАКОВ
ГРАДЕ
ПИГМЕ-
ЈИ!

LYMAN AND
BOB YOUNG
9-1

ОДЛИЧНО,
РЕНДИ! САД
БАР ЗНАМО
ГДЕ ДА
ТРАЖИМО
ТВОГ
ОЦА!

АКО УСПЕ-
МО ДА
НАЂЕ-
МО ТАЈ
МОСТ!

САД ЈЕ
ВЕЋ
ПОСТОЈАО
НЕКИ
ОДРЕЂЕ-
НИЈИ
ПУТО-
КАЗ...

КАЖИ, РЕНДИ, КОЛИ-
КО ЈЕ ТАЈ МОСТ
БИО УДАЉЕН ОД
МЕСТА ГДЕ СТЕ
НАИШЛИ НА
ГОРИЛЕ?

САСВИМ
БЛИЗУ,
ТИМЕ!

ЏУНГЛА
ЈЕ ТОЛИКО
ГУСТА ДА
СЕ ОДАВДЕ
МОСТ НЕ
МОЖЕ ВИДЕ-
ТИ!

ТАЧНО,
СПАДЕ!
ЗАТО
ЊЕМО
МОРА-
ТИ
ДА КРЕ-
НЕМО НА
СПЕКУ...

САМО
НА-
ПРЕД,
СПА-
ДЕ!

ТИМЕ, РАС-
ТИЊЕ ЈЕ
ТОЛИКО
ГУСТО ДА...

ПАЗИТЕ ДА
НЕ НАКЉЕМО НА
ТРАГ КРУПНЕ
ДИВЉАЧИ...
КОЈИ ВОДИ
КА ПОЈИ-
ЛУ!

LYMAN AND
BOB YOUNG
9-4

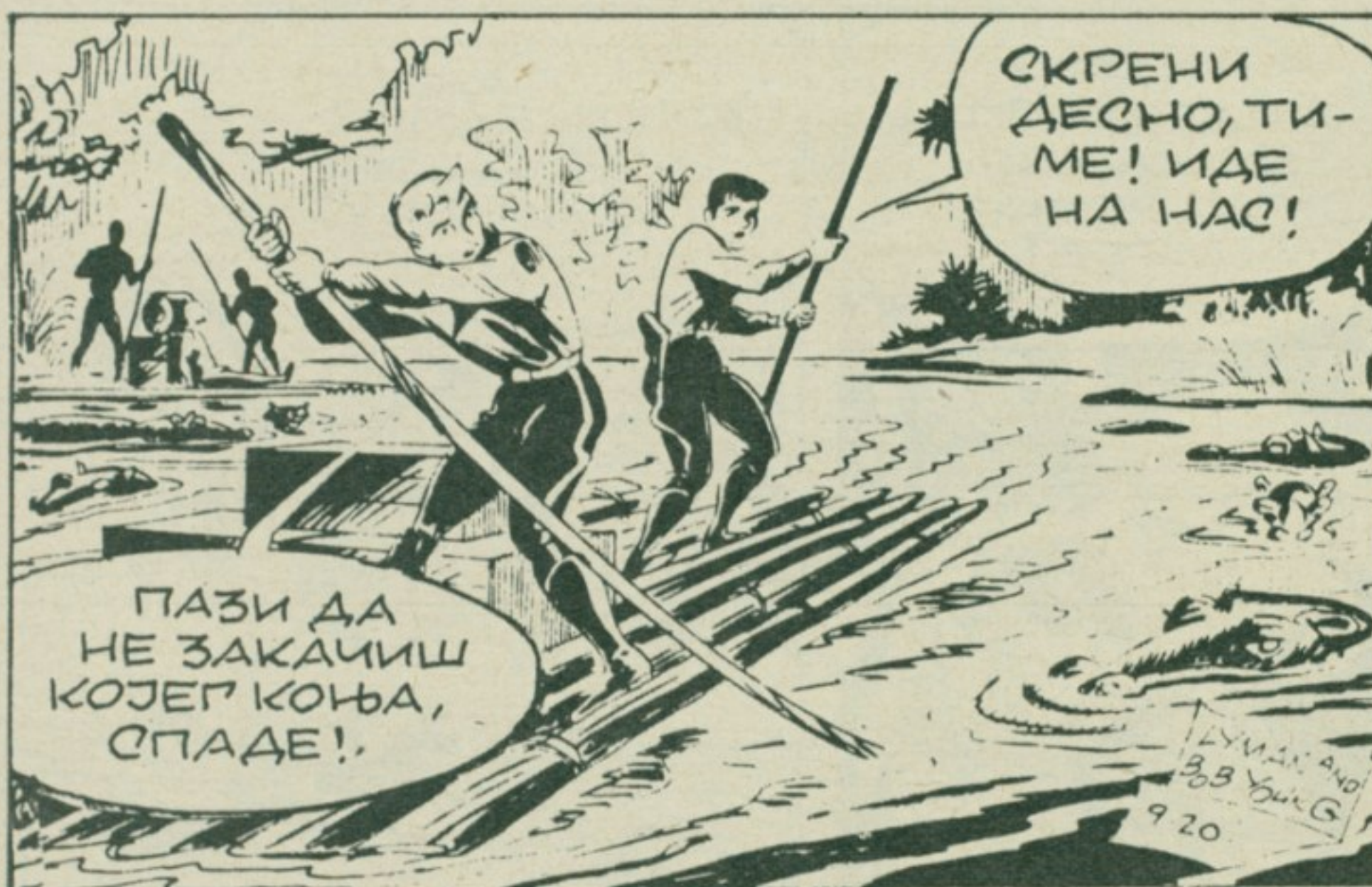
А ШТА
АКО ИЗБИ-
ЈЕМО НА
РЕКУ НИЗ-
ВОДНО ОД
МОСТА?

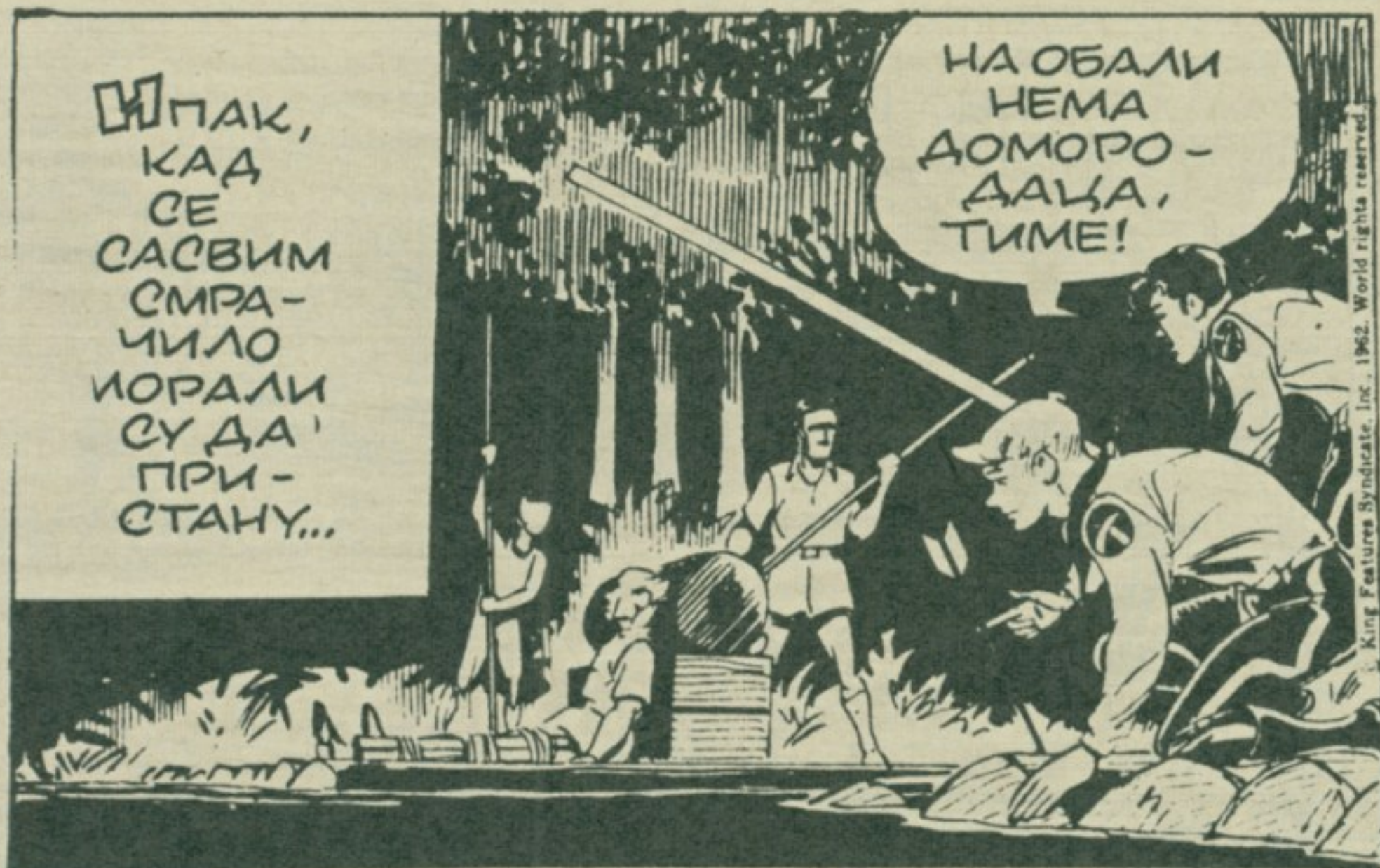
ТУ
ГРЕШКУ
НЕ СМЕ-
МО СЕБИ
ДА ДОЗ-
ВОЛИ-
МО!

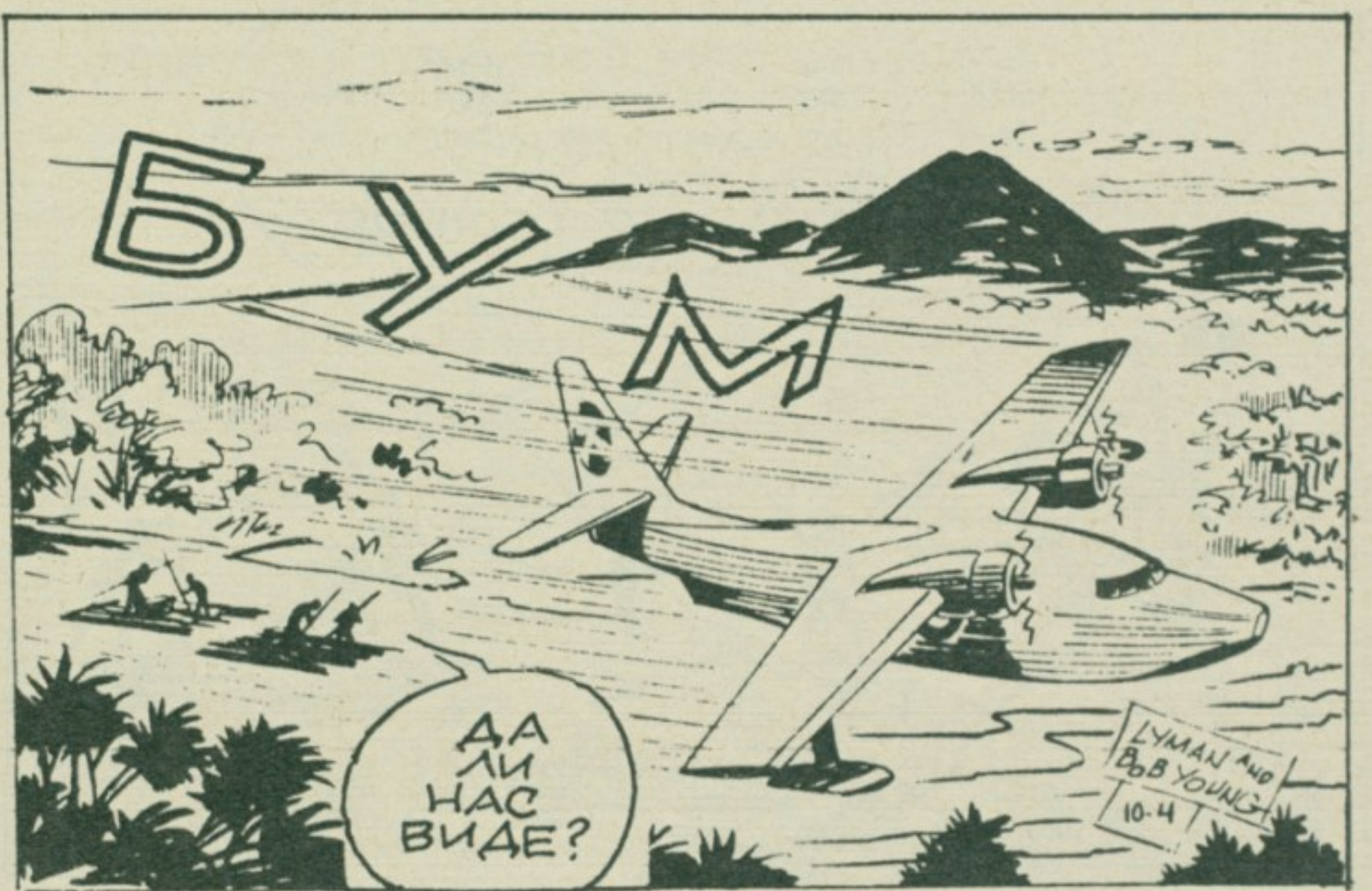

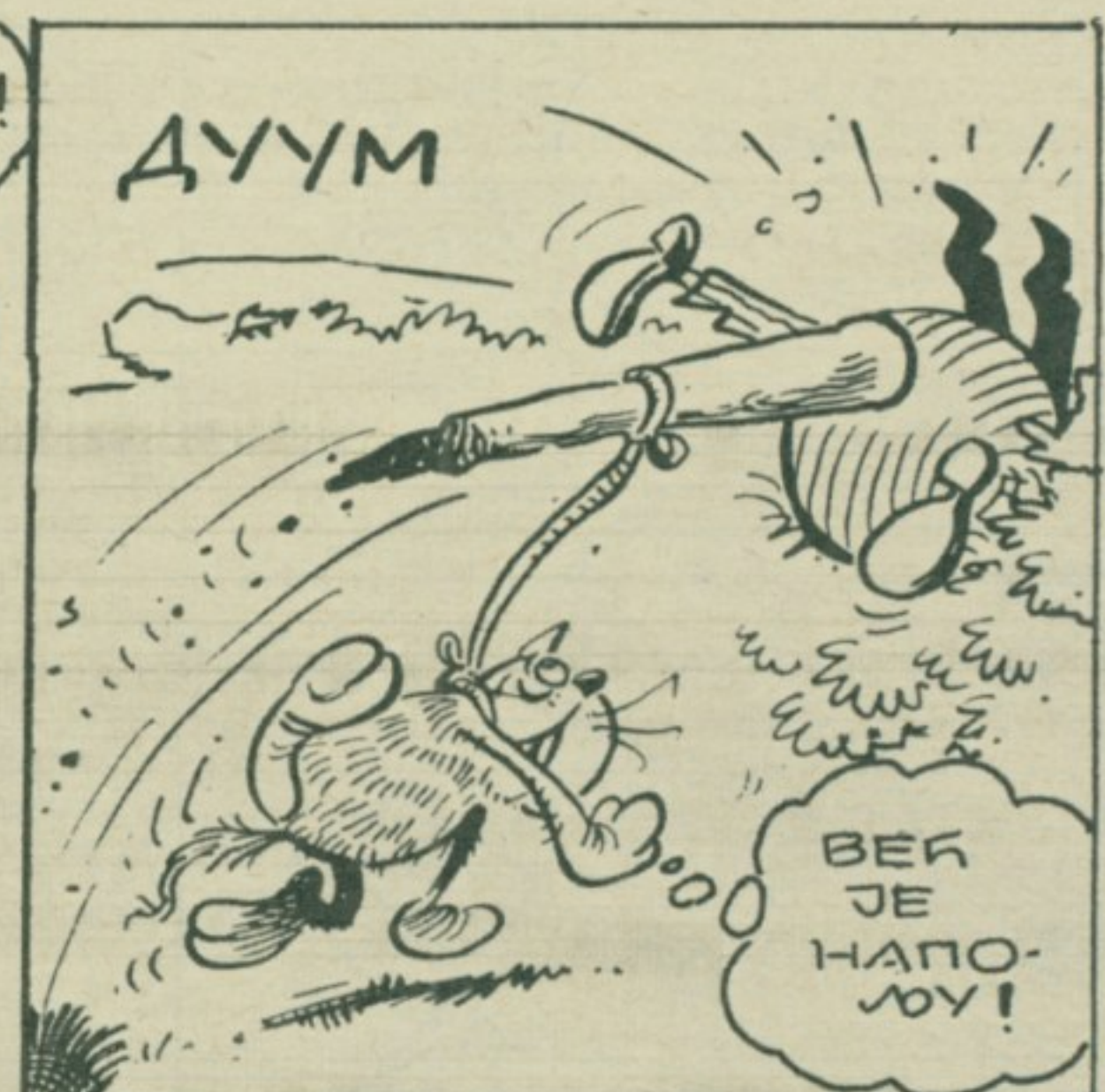
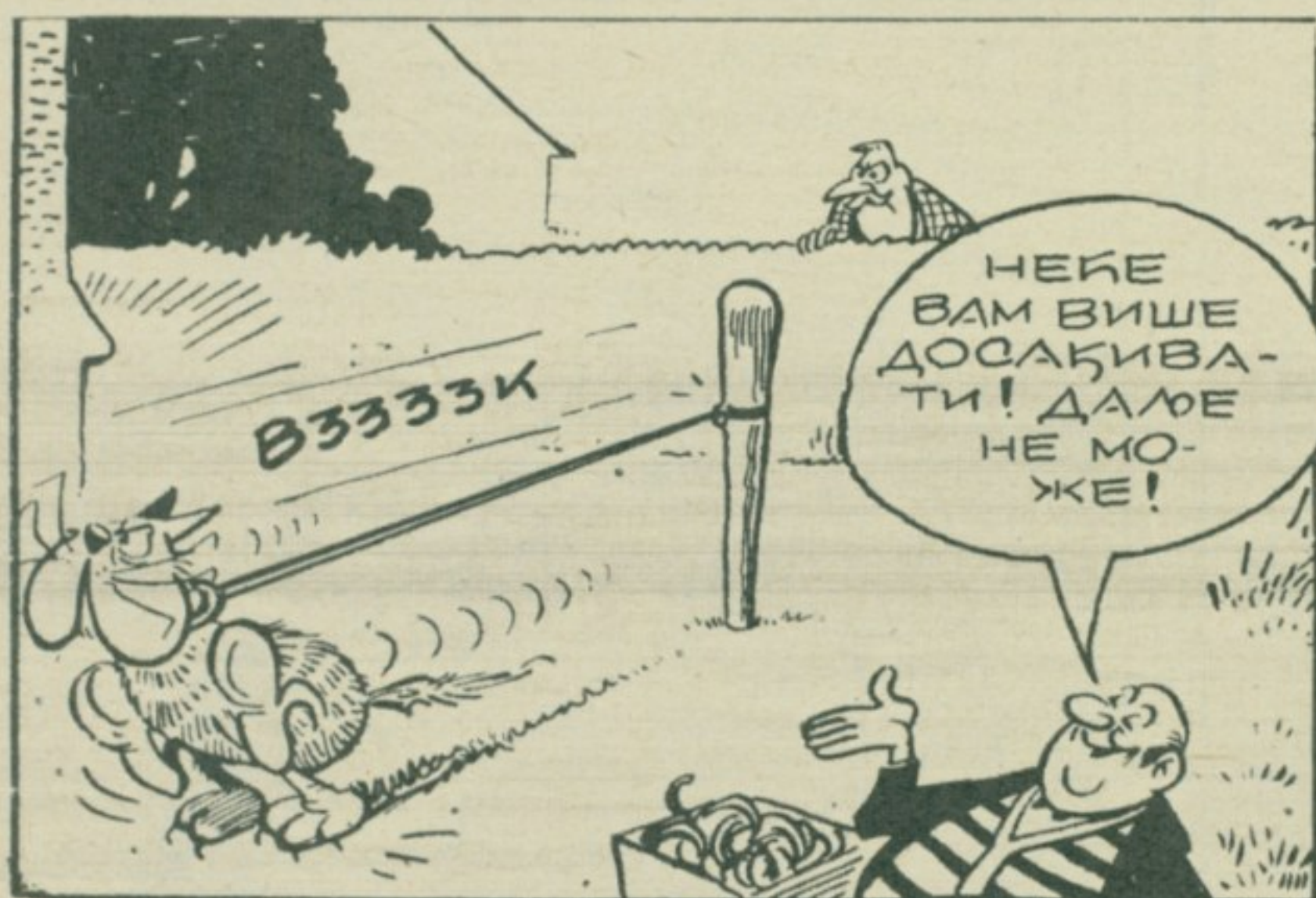

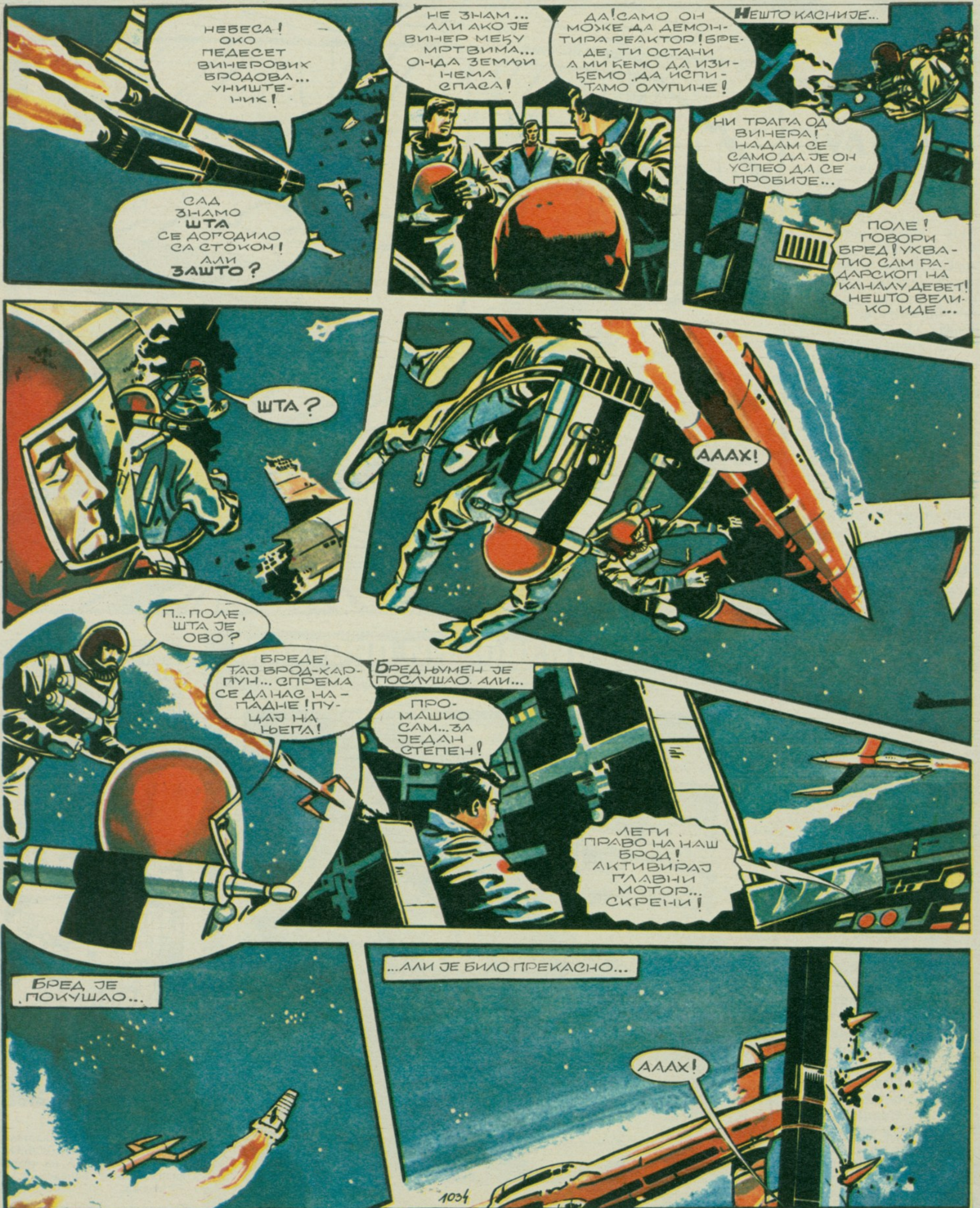

мачак
Мицко
и његов
непријатељ
собар
Мргодић

НУЛА Х ☆☆☆ ЗАВЕРА ПРОТИВ ЗЕМЉЕ

СЛЕДЕЋИ НАСТАВАК: СУСРЕТ С ВИНЕРОМ!

3+333

ЕНЕРГОИНВЕСТОВА НАГРАДНА ИГРА

ОДГОВОРИ ЗА НАГРАДУ!

У овом руднику не-
кад је младоме Сасу, а
они су били рударско
племе на гласу, требало
пола лета и много сре-
ће да напуни рудом три
вреће. Данас за исто то
време Каменко Сребрић
ископа стотину вагоне-
та! Одговорите: где се
налази ЕНЕРГОИНВЕ-
СТОВ рудник олова и
цинка?

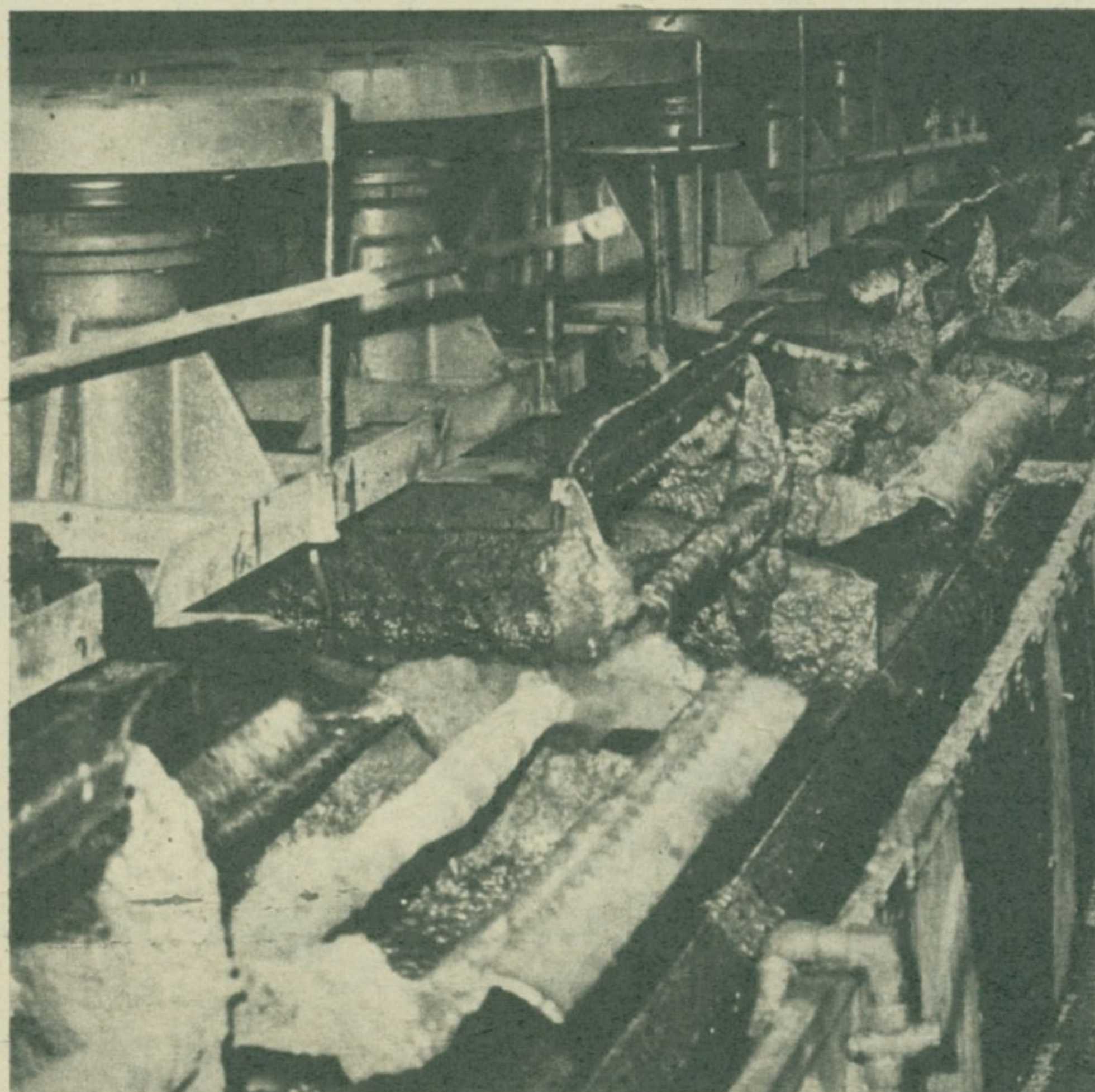
ENERGOINVEST

Тачан одговор напи-
ши на дописницу, и-
сеци и залепи број за-
датка. На полеђини
дописнице испиши
своје име и тачну ад-
ресу и пошаљи на:
ЕНЕРГОИНВЕСТ —
за квиз — 71001 Са-
рајево.

ENERGOINVEST ★ ПРОИЗВОДНИ ПРОГРАМ

Ископана руда се преноси
до главног извозног потко-
па, а одатле преко такозва-
ног „примарног бункера“ до
места где се руда дробе и
отпрема у посебне млинове,
у којима се претвара у прах.
Руда у праху се отпрема у
флотацију и на том путу се
навлажи, да би се затим по-
моћу разних хемијских сред-
става (реагенса) из ње издва-
јало најпре олово, а затим
цинк. Концентрати олова и
цинка се поново прерађују
док се не претворе у прах
и тек тада се отпремају за
продају.

ИЗМЕЂУ ТАЧНИХ ОД-
ГОВОРА, НА КРАЈУ
ГОДИНЕ ИЗВУЋИ ЋЕ
СЕ ДОБИТНИЦИ ТРИ
ПРВЕ НАГРАДЕ: ПУ-
ТОВАЊЕ ЗА МЕКСИ-
КО, ЗАМБИЈУ И ДИЗ-
НИЛЕНД (САД) КАО И
333 ДРУГЕ ВРЕДНЕ
НАГРАДЕ.

3+333

Да лакше решите задатак,
гледајте ТВ-ПОНЕДЕЉАК
ЕНЕРГОИНВЕСТА на теле-
визији сваког понедељка у
19 часова.

ENERGOINVEST

ЗАДАТАК
39

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

СЛЕДЕЋИ НАСТАВАК: ТАЛАЦ!

НЕРОН НИЈЕ ЗАП

Римски цар Клауди је лежао је мртав на столу за којим је час раније вече рао са својом женом Агрипином. Она сама дала му је отров стављен у укусну гљиву. Агрипина је мирно посматрала како император умире у најгорим мукама. Тек када је све било готово, царица је вриснула, истрчала из својих одаја и по чела да чула косу. Тобоже скрхана болом држала је у наручју Клаудијевог сина, тринаестогодишњег Британика, законитог наследника престола, и свим могућим омицалицама спречавала га да изиђе из собе. Задржала је унутра и његове сестре Антонију и Октавију, поставила страже на свим излазима и с времена на време објављивала да царско здравље иде набоље како би одржала војнике у добром расположењу и сачекала повољан тренутак.

ЦАР НА ПРЕВАРУ

У подне 13. октобра 54. године отворе се изненада дворске капије и Нерон, Агрипинин син из ранијег брака, у пратњи свог учитеља Бура, пође према кохорти која је чувала стражу. Затим Нерон уђе у носилку. Било их је, кажу, који су оклевали, освртали се, питали где је Британик. Али, није се нашао нико да се заузме за Британика. Нерона однесу у логор где он одржи говор и војници га поздраве као императора. Римски сенат сложи се са војском и Нерон постане цар уместо Британика кога је маћеха задржала у двору. Нерону је тада било 17 година.

Учитељи и саветници младога цара Афраније Бур и Анеј Сенека, чувени филозоф и говорник, помагали су један другом да Нерон што лакше преброди опасне године. Он их је у почетку слушао. Рекао је не када је сенат хтео да му додели титулу Отац отаџбине изјавивши да је за то сувише млад; одлучно је одбио да римска година почне од тада да се рачуна од децембра, месеца када је он рођен, јер сматра да није толико заслужан. Новац који је тада искован носио је, према његовој изричитој жељи, лик његове мајке Агрипине а не његов. Под утицајем Бура и Сенеке Нерон је донео и више закона које је римски народ одушевљено поздравио. Обећао је да ће уклонити све оно што је у последње време изазивало толико огорчења, да неће он бити судија у свему, да ће држава и двор бити одвојени и да

Да би угушио гласине које су га оптуживале за подметање пожара, цар је измислио кривце, облачио их у коже дивљих звери и пуштао псе да их растржу.

ће спречити обест неколицине људи, куповање властита и истеривање амбиција. Он сам стараће се о војсци која му је поверена.

ТО ЈЕ ПАДАВИЦА!

Али, убрзо се испојила Неронова права природа. Прво се замерио мајци, охолој и жељној власти Агрипини, заљубивши се у једну робинју. Агрипина је грдила, беснела, претила сину да ће га свргнути и на његово место довести Британика. Тада Нерон одлучи да Британика уклони с пута. Обичај је био да царска деца једу са својим вршњацима из отмених породица за посебном трпезом. Ту је јео и Британик а један од слугу пробао је први јела и пића њему намењена. Да злочин не би избио на видело, донесу Британику воду за пиће јако топлу, неотровану, и слуга је пред свима проба. Де чак одбије топлу воду и онда му донесу хладнију у којој је био отров. Отров му прође кроз сваки део тела, одузме му глас и дах. Његови суседи за столом одмах се разбеже ништа не схватајући а остали остану очију упртих у Нерона који је седео заваљен и правио се да ништа не зна. „То је, рекао је Нерон, напад падавице од које Британик одавно болује“. Ужас и пренераженост читали су се с Агрипининог лица и било је јасно да она у ово убиство није умешана као ни Британикова сестра Октавија, Неронова жена. Мртвог Британика изнесу и после кратког ћутања гозба се настави.

Нерон је од тада избегавао да се виђа насамо с мајком, тим пре јер се страшно заљубио у лепотицу Сабину Попеју, жену свога најбољег пријатеља Отона. Цар пошаље Отону за префекта далеке Лузитаније и одлучи да се ожени Попејом. Али, морао је прво да се ратосиља своје жене Октавије и мајке Агрипине која се свим силама одупира

ла његовој вези с Попејом. Да отрује Агрипину није могао јер би се злочин рашчуо; да поткупи послугу још мање јер се лукава Агрипина добро чувала клопке. Помоћ му је дошла од његовог васпитача из детињства. Они смисле да саграде лађу чији би један део на пучини попустио и поклоне је царици мајци.

НЕКА МЕ УБИЈЕ!

Нерон позове мајку у летњиковица Бауле који заплускују воде залива између Мисенског рта и Бајског језера. Он је сачека, приреди гозбу у њену част и целе вечери седео је крај ње, нежно је гледао и грлио. Агрипина је цветала од среће што јој се син поправио и поново је поштује и воли. На крају јој Нерон поклати дивну лађу и Агрипина се са задовољством укрца. Само што је лађа

испловила из залива, стропошта се на дати знак кров под тежином наваљеног олова и на месту убије једног Агрипининог пријатеља. Њу заштити високи наслон постеље. Али, пропадне и план о потапању лађе која се није распала. Сада веслачи одлуче да се нагну на једну страну али нису били довољно брзи а посао су им кварили и неупућени који су се трудили да лађу исправе. Агрипина је ћутала и остала непримећена. Задобила је само једну рану у раме. Најпре пливајући, затим чуном на који је наишла, стигне у Лукринско језеро и одатле у своју вилу.

Тек ту пукло јој је пред очима: да је зато и позвана, зато обасута толиким частима. Она одмах пошаље сину поруку да се милошћу богова и на срећу синовљеву спаса велике не среће, да зна како ће га уплашити вест о опасности у којој му се нашао мати али га моли да је засад не по

сећује јер јој је потребан мир да се прибере.

Чим је Нерон чуо шта се догодило, страшно се уплаши: „Она ће доћи, похитаће да се освети. Наоружаће своје робове, нахушкаће војнике, обратиће се Сенату и народу, оптужиће ме због бродолома, због ране, због убиства њених пријатеља!“ Тада га Сенека посаветује да одмах нареди да Агрипину убију и наоружана чета пође ка њеном летњиковцу. Они отерају народ који је дошао да царици честита што се спасла бродолома, опколе вилу, упадну у спаваћу собу и избоду Агрипину ножевима. Прича се да је Агрипина, познајући свога сина, одувек слутила да ће јој такав бити крај али јој је било свеједно. „Нека ме убије, само нека буде цар“, говорила је.

Цареве страсти смењивале су се једна за другом. Час би читаве дане возио четворопрег, час би из ноћи у ноћ бесомучно теревенчио. Најзад је уобразио да је генијалан песник, сви

АЛИО РИМ

рач и глумац и одлучио да и јавно наступа. Тако нешто није могло ни да се замисли али је народ, да би се додворио, ковао у звезде његов таленат. Нерон би не либећи се ни најмање излазио на сцену, ударао у лиру и певао што је боље умео, док су крај њега стајали његови учитељи певања и занесено га слушали. После обеда цар је позивао младе још непознате песнике и с њима оклапао стихове. Они су углавном допуњавали његове речи. Ова стихотворенија била су, разуме се, лишена сваког надахнућа. Сенека је отворено негодовао због оваквог начина забаве младога цара и тиме навикао на главу његову мржњу. Интриганци су Нерону преносили искривљене Сенекине речи, много додавали и филозоф је био принуђен да изврши самоубиство.

И поред тога што се оженио Попејом јер је после мајчине смрти смакао и своју жену Октавију, Нерон се није одрекао ноћног уживања. У оделу роба, да га не би препознали, вукао се по јавним кућама и крчмама окружен својим раскалашним друштвом. Улице су се ориле од вриске и кикотања а цареви пратиоци забављали су се тако што су злостављали пролазнике, оптимали трговцима робу, разбијали прозоре. Завладао је такав страх да је Рим ноћу личио на прад под опсадом. У кавгама и поноћним тучама учествовао је и сам Нерон и једном је

и он добио ударац у лице и дуго носио модрицу.

ГРАД ГОРИ, НЕРОН ПЕВА

А онда се, 64. године, догодила несрећа, једна од најстрашнијих које су икада погодиле Рим. Пожар је почео у делу града испод брегова Палатија и Целија. Тамо, у дућанима са лако запаљивом робом, расламсао се и разбуктао пламен и ветром ношен захватио све дуж Цирка. Ту није било кућа опраћених јаком опрадом, ни храмова опасаних зидовима, нити било чега другог да стане на пут ватри. Пожар се нагло рашири, захвати најпре равне делове града, попе се навише, па опет створи путош у нижим квартовима. Несрећа се ширила брзо, брже но што је помоћ могла да стигне. Град са својим уским кривим улицама и опромним блоковима кућа, какав је био стари Рим, пружао је пожару лак плен. А уза све то: кукања преплашених жена, изне могли стари људи, деца; је дни мисле на свој спас, други да спасу своје, вуку са собом онемоћале, сачекују се, једни стоје, други журе, сметају, онемогућују било какву помоћ. Најзад сјате се људи на улицама, полежу по пољима. Нико се није упуштао у борбу против ватре: многи људи спречавали су гашење, други су,

наочиглед свих, бацали буктиње вичући да то чине по налогу, а у ствари зато да би слободније кренули у пљачку.

Због тога је кроз народ прошао шапат да је сам цар Нерон подметнуо пожар како би на згаришту града подигао нов Рим и по томе се прославио. Нерон се, међутим, у време пожара налазио у Анцију и у Рим се вратио тек када се ватра приближила његовој кући која је спајала Палатиј и Меценатове вртове. Али, по жару се није могло стати на пут: прогутао је Палатиј, зграде и све около. Да би ублажио муке преплашених погорелаца, отворио је Нерон Мартово поље, Агрипинине споменике, па чак и своје вртове и подигао бараче за масу бескућника. Из Остије и оближњих градова доведени су храна и покућство а цена жита оборена на 3 сестерција. Али, царева доброта промашила је циљ јер се већ био раширио глас да је Нерон, док је град горео, изишао на терасу свога двора и опевао пропаст Троје, поредећи садашњу несрећу са некадашњом.

Тек шестога дана заустављен је пожар на крају града тако што су порушени блокови зграда да би се пред стихијом нашло пусто поље. Од 14 римских квар-

Док је град горео, Нерон је на тераси двора опевао пропаст Троје.

това 4 су поштеђена, 3 срањена са земљом, а у преосталих 7 остало је нешто напола сагорелих кућа. Људских жртава срећом није било много. На рушевинама очинског прада саградио је Нерон нову престоницу. Зграде су зидане по одређеном плану а не на сумице као до тада, улице проширене, остављени слободни простори. Неронови архитекти Север и Целер забављали су се арчећи немилице царево богатство. Куће нису смеле имати заједничке зидове, темељи су били од камена, постављени су чувари који су се старали да вода тече са јавних чесама и да сви имају при руци средства за гашење пожара.

ЖУДЕО ЈЕ ЗА НЕМОГУЋИМ

Али, ништа није могло да спречи гласине како је пожар буљнуо по царевом наређењу. Да би им стао на пут, Нерон је брзо пронашао „кривце“ и почео их ужасно кажњавати. Набеђени подметачи пожара били су хришћани, људи који су прихватили нову забрањену религију док је иначе у Риму владала многобожачка вера. Њима, наравно, кривица није доказана али на то нико није обраћао пажњу. Погубљење хришћана служило је

осталима за забаву: облачили су их у коже дивљих звери, пуштали псе да их растржу, распинали их на крстове и палили. Нерон је дао своје вртове за те представе, приређивао циркуске игре и, одевен у кочијашко одело, мешао се међу светину или и сам на својим колима учествовао на тркама.

Да би се за све царе подухвате, а он је сваки час измишљао нешто ново и жудећи увек за немогућим покушавао да прави језера и прокопава планине, сакупила потребна средства, исцеђена је Италија, упропашћени савезници, та козовани слободни градови и бројне провинције огромног римског царства. Свуда је владала немаштина, насиље и расуло а незадовољство против Нерона расло. Најзад се указао повољан моменат: када је Нерон 68. године отишао у Грчку да би учествовао у јавним такмичењима, дошло је до побуне у провинцијама Галији, Хиопанији и Германији. Чим је чуо шта се догодило, цар се вратио у Рим где га је сенат прогласио за непријатеља римског народа и осудио на смрт. По тадашњем обичају Нерон је извршио самоубиство а један роб помогао му је да пресеке вене. Данас се Нероново име употребљава симболично када за некого хоће да се каже да је терориста и крвник.

З. Б.

© King Features Syndicate, Inc., 1968. World rights reserved.

СЛЕДЕЋИ НАСТАВАК: ПЕСАК У ЦАКОВИМА!

НЕМА ВИШЕ

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

МАНГУПА КЕРСИЈА

А опео ми се чим сам га видео. Керси Вест био је висок, дугачких руку, тамног лица и чупаве црне косе која је просто вапила за маказама. Имао је 10 или 11 година кад се доселио код баке у стару кућу на крају града у коме смо и ми живели. Ја сам тада имао 8 година.

Није прошло ни месец дана од његовог доласка а Керсија никако дружиче нису звали него „онај мангуп“. Ваљда зато што је по цео дан лутао шумом. За њим је ваздан трчала Дејзи, керуша дугачких ногу и тужних очију. Био је одличан ловац. А гађао је све што би му дошло под пушку. Моји родитељи сматрали су да је Керси зао, а мене је он страшно привлачио.

ПРВИ ЛОВ

Једнога дана пришао сам му и рекао му да бих желео да постанем ловац. Пристао је да будемо другови. Испричао ми је да му је отац умро, а да мајка мора да ради у једном другом граду. Али, њему се овде свиђало, због поља која почињу одмах иза куће и шуме која није далеко. Затим је зазвиздао и керуша је одмах дотрчала.

— Ово је Дејзи — упознао нас је он. — Велики ловац, нарочито на мрмоте. — Узео је пушку и ми смо кренули преко поља док је Дејзи трчала око нас њушећи земљу. Одједном, јурнула је као помахнитала за мрмотом и сустигла га пре него што је стигао до јазбине. Поносно је дотрчала и спустила плен пред Керсијеве ноге.

Уто прхну испред нас мрка птица с белим пругама по ивици репа. Виђао сам је у сликовницама, али јој нисам знао име. Керси подиже пушку и опали. Птица паде и ја угледах њене жуте груди. Никада више морка, птица с белим пругама на репу, неће пролетети а да је не препознам. Тада сам схватио: Керси убија из радозналости. Није имао књиге, није имао родитеље, све је морао да открива сам.

Тако су прошле две године. А онда једног мајског дана Дејзи је добила младе и све се наједном променило. Керсија је то толико узбудило да је учинио нешто што раније никад није — дошао је код мене кући да ми то каже. Кришом да ме не види мајка која је бранила да се дружим с Керсијем зато што је прљав и не иде у недељну школу, потрчах за њим да видим штенад.

НИСИ ТИ КРИВА

Дејзи је лежала у свом сандуку у шупи. Дочекала нас је махањем репа и влажним погледом из кога је нестала туга. Била су само два штенета, сићушна и слаба. Али Керси то није примећивао. Нежно их је миловао једним једином прстом док му је лице блистало од поноса.

— Ускоро ће нас три пса пратити у лов!

Али, сутрадан ујутру псићи су били мртви. Први пут сам тада видео Керсију да плаче. Глас му је дрхтао:

— Не мари, мала, није то твоја кривица — рекао јој је. — Данас ћемо ти за ручак донети једног мрмота.

Узео је пушку и ми кренусмо остављајући Дејзи у шупи. На километар одатле поред потока налазила се јазбина пред којом смо често виђали крупног, дебелог мрмота. Привлачили смо јој се опрезно, пузећи кроз траву, али кад се Керси подигао на лакат да нанишани, мрмот се муњевито сакрио.

Керси као да се заинтачио да улови баш овог мрмота. Донели смо од његове куће два ведрa, напунили их на потоку и воду излили у јазбину. Радили смо више од пола часа тако да су ме заболеле руке. Најзад се мрмот појавио из поплаване јазбине. Керси је опалио и животиња се срушила.

Али наша радост била је кратког века. Кад је Керси ногом окренуо животињу на леђа, угледамо на њеним грудима три мокра младунчета. Никада нећу заборавити осећање несреће које ме је у том тренутку обузело.

— 'Ајд'мо! — храбро рече Керси. — Треба да га однесемо Дејзи док је још топао.

— А шта ћемо с младима? — запитах ја.

— Не знам — рече најзад Керси slabим гласом. Покрио сам дно једног ведрa травом, ставио на њу три млада мрмота и кренусмо натраг. Керси је носио великог мрмота држећи га за реп. Ћутали смо.

ЛЕКЦИЈА

Дејзи је онушила мртву животињу коју је Керси бацио на земљу, а затим се вратила у свој сандук.

— Ловачки пси воле сами да убију свој плен — објасни ми Керси, затим погледа младе у мом ведрu и рече:

— Они ће и тако угинути. — Нахранићемо њима Дејзи. То је најбоље.

— Не! — рекох одлучно. Било је то први пут да се са њим нисам сложио. Али, Керси пружи руку у ведро извади из њега младе мрмоте и спусти их у сандук пред Дејзи. Она најпре онуши свако од њих, а затим стаде да их лиже. После неколико секунди видех како отвара уста и језа ми прође дуж кичме. Али њени зуби нежно

се склопише, она подиже једног младунче и спусти га у лук свог трбуха. И остала два притиснула је њушком уз своје топло крзно. Једно по једно младунче поче да сиса. Дејзи погледа у нас с изразом неког озбиљног задовољства у очима. Сигуран сам да су Керсијеве очи биле влажне. Рекао је само:

— Па, чини ми се да Дејзи жели да им буде мама.

Међутим, овај догађај погодио га је много више него што су то његове речи изразиле. Никад га више нисам видео с пушком.

Један од малих мрмота угинуо је, али је Дејзи одгајила друга два. Шест недеља касније пустили смо их на слободу, у близини оног истог потока где је некада био њихов дом.

* * *

Керси се ускоро одселио из нашег града и прошле су године пре него што сам чуо о њему. Радио је у зоолошком врту а ноћу је учио и полагао испите за последње разреде средње школе. Желео је да постане ветеринар. Он би то и постојао али почетком другог светског рата њега су мобилисали. Верујем да је на вежбама из гађања био одличан стрелац, али сумњам да је у бици могао да притисне ороз без двоумљења. Можда је зато и погинуо тако брзо, свега неколико дана после савезничких искрцавања у Европи.

Тако је нестало мој пријатељ Керси који је волео животиње чак и кад их је убијао.

Фред Бодсфорд

УЗАЛУД СУ МИ РОДИТЕЉИ БРАНИЛИ ДА СЕ ДРУЖИМ С КЕРСИЈЕМ, МЕНЕ ЈЕ ОН ПРИВЛАЧИО

НОВИ СВЕТ ВОЛТА ДИЗНИЈА

Дизниленд, Дизнијева земља бајки, романа и филмова за децу добија двојника: по узору на њега у близини града Орланда, у Флориди, подигнут је нов циновски забавни парк који носи назив СВЕТ ВОЛТА ДИЗНИЈА. Нови забавни парк отворен је прошлог месеца.

Свет Волта Дизнија неће се, кад буде потпуно завршен, много разликовати од Дизнијево земље сем што ће бити потпунији јер ће у њему наћи своје место и личности које су Дизни и настављачи његовог дела створили после Дизниленда. И ту ће се у забавни парк стизати Главном улицом, онаком какве су почетком века биле готово све главне улице у свим америчким градовима. Звуци бучног оркестра у којем из све снаге дувају сестрићи Паје Патка, оживљени не чаробном палицом Пепељугине куме — добре виле већ електронском мађијом, дочекују и испраћају посетиоце.

Једну од највећих атракција Света Волта Дизнија свакако представља циновско дрво на коме је нашла уточиште и изградила себи дом једна швајцарска породица која је претрпела

бродолом. Дрво Швајцарских Робинзона — неки наши старији читаоци сигурно се сећају стрипа „Швајцарски Робинзон“ који је „Забавник“ објављивао пре неколико година — високо је 20 метара и на њему трепери око 750.000 вештачких листова.

На старинској пијаци где се продаје само цвеће и крај које тандрчу препотопска ватрогасна кола, купце служе девојке одевене као Мери Попинс.

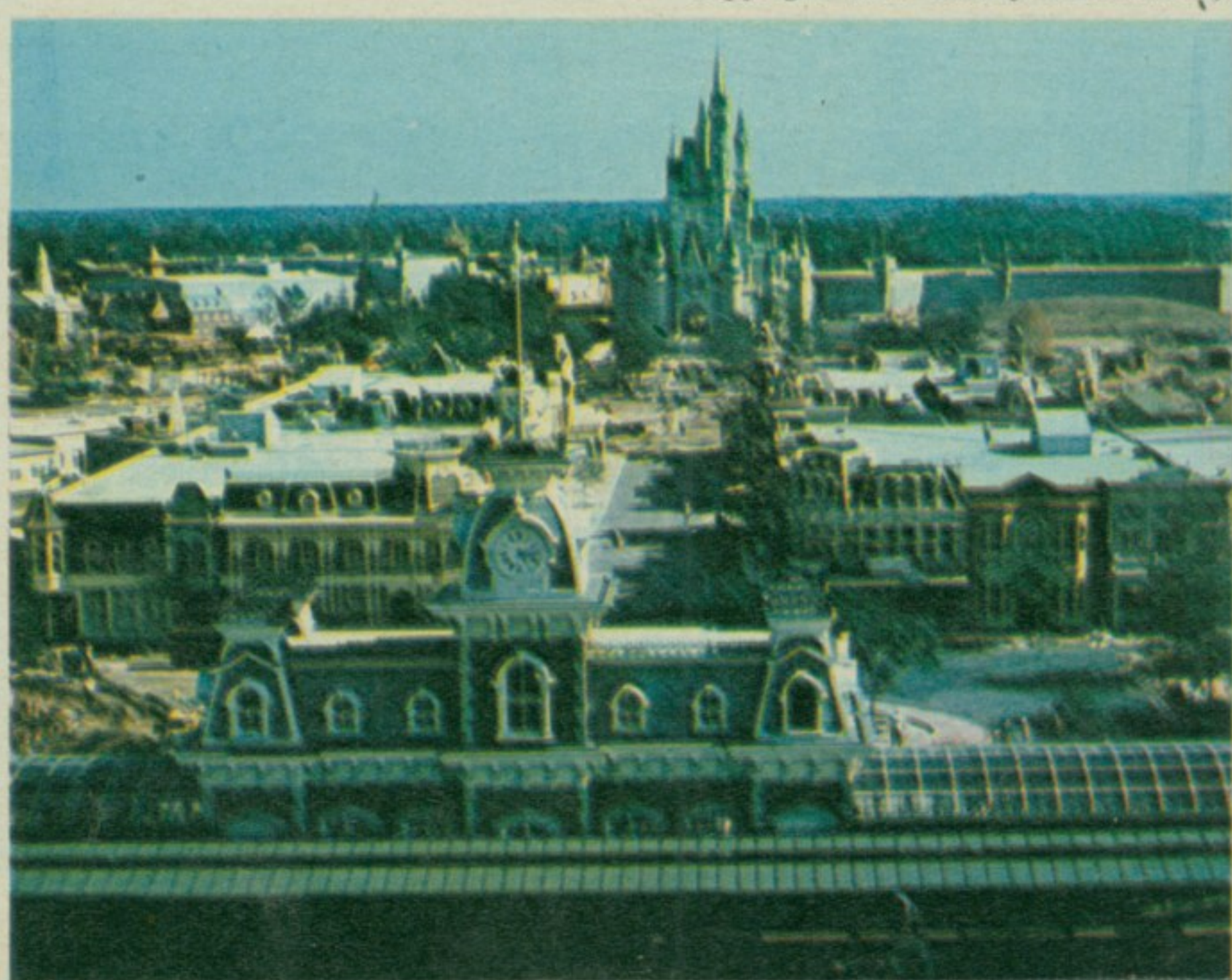
А кад се напусти центар града и бродом каквим се возио некад Марк Твен и његови јунаци заплочи према дивљини, помешаће се континенти и светови: афричким нилским коњима неће сметати друштво америчких кондора и аустралијских кенгура. Разуме се да није заборављен ни Дивљи Запад.

И тај маштовити свет Волта Дизнија вероватно ће имати прилику да види и један од учесника у Енергоинвестовој наградној игри 3 + 333.

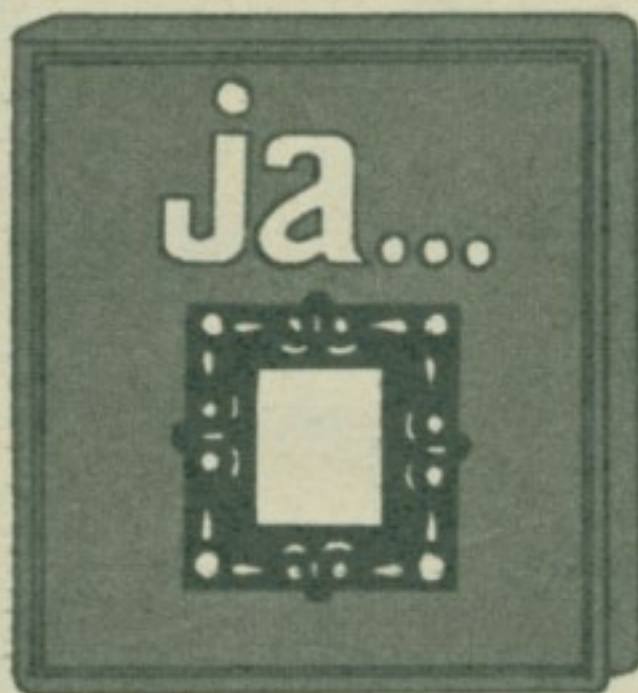
Copyright Walt Disney Productions)

ДЕВОЈЧИЦЕ
И ДЕЧАЦИ — БАЦИ ПРВАЦИ!
ВРЕМЕ ЈЕ ДА НАБАВИТЕ ВЕЧИТИ
ДНЕВНИК И СПОМЕНАР

„ЈА“

ЗА 25,50 УМЕСТО 30,00 ДИН!

1. Албум за фотографије, лични дневник, споменар — књига која се зове „ЈА...“ необична је књига у коју ћете, децо, уз помоћ старијих, а касније и сами стављати своје цртеже и фотографије и бележити најлепше доживљаје предшколског доба до осмог разреда осмогдишње школе.
2. Књига „ЈА...“ садржи оригиналне песме и стихове, уз богате вишебојне илустрације, а највише простора остављено је за фотографије ваших најдражих и најзначајнијих догађаја.
3. Књига је штампана тако да ће трајати вечно.
4. „САВРЕМЕНА АДМИНИСТРАЦИЈА“ омогућаје читаоцима „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ да купе књигу „ЈА...“ по цени од 25,50 уместо 30,00 динара (како се она продаје у књижарама).

Ко купи књигу „ЈА...“ наруџбеницом из ЗАБАВНИКА учествује у извлачењу награда:

**4 НАГРАДЕ
2 грамофона**

1 Комплетна школска лектира од I до VIII разреда и 1 комплет гарнитуре „Монблан“ пера.

„САВРЕМЕНА АДМИНИСТРАЦИЈА“
11001 Београд, Кнез Михаила 6/V

ПОРУЏБЕНИЦА

Овим наруџујем књигу „ЈА“ по цени од 25,50 дин.
Књигу ћу платити поштару кад ми је донесе (поузећем).

(Име и презиме наручиоца)

(Пошт. број, место, улица и број)

Изрежи, залепи на дописницу и пошаљи: „САВРЕМЕНА АДМИНИСТРАЦИЈА“, 11001 Београд, Кнез Михаила 6/V, поштански фах 479.

7
дана
увек
с вама

**ЈЕДНА
АЛИ
ВРЕДНА**

Ако својом руком одгајаш сина док је млад,
наћи ћеш га поново кад
буде велики

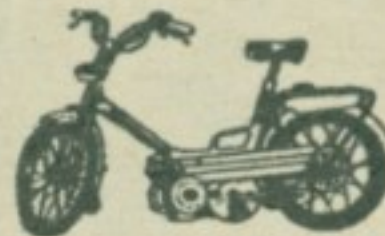
(Либанска пословица)

СОМБОЛЕД НАГРАДИО 100 УЧЕСНИКА ЧЕТВРТОГ КОЛА

Жири ПИК „СОМБОР“ из Сомбора извукао је 25. септембра ове године на срећу имена добитника учесника IV кола Велике наградне игре СОМБОЛЕД објављене у ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ у броју 1026 од 27. августа 1971. године.

ДОБИТНИЦИ НАГРАДА:

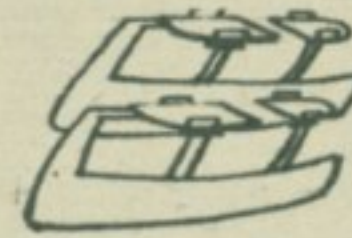

I НАГРАДУ — ПОНИ ЕКСПРЕС добила је СВЕТЛАНА ЖУПАВИЋ, Владимира Назора 113, Бачки Моноштор.

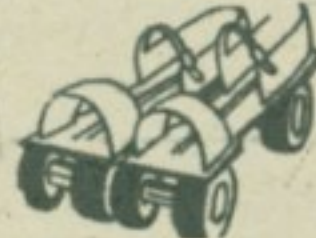
II НАГРАДУ — КИНО КАМЕРУ, добио је ЗЛАТКО КЛЕМ, Савска 4, Апатин.

III НАГРАДУ — КЛИЗАЉКЕ добио је ЈАРОСЛАВ ПАВЛОВИЋ, Лоле Рибара 34, Опаца.

ОСТАЛЕ НАГРАДЕ:

5 пари РОЛШУА — добио су: 1. Милан Вукобратовић, Лењина 97, Бачки Врстовац; 2. Каћа Челан, Железничка 37, Ратково; 3. Снежана Мијатов, Буна код Мостара, кућни број 102; 4. Зденко Раич, ЈНА 66, Чапљина и 5. Градимир Васиљевић, Иванковачка 1, Крушевац.

10 ЛЕКСИКОНА — страних речи — М. Вујаклија — добио су: 1. Станка Јокић, Радоја Дајића 74, Бачко Добро Поље; 2. Ђорђе Станивук, И. Л. Рибара 114, Горња Рогатица; 3. Дубравка Хадски, Б. Паровића 8, Мостар; 4. Аранка Радако, Приштинска 27, Зрењанин; 5. Бранка Дубљевић, Паје Павковића 1, Пећинци; 6. Анђелија Тешки, Браће Таковића 95/11, Ниш; 7. Милада Турковић, „Тргоцентар“, Столац; 8. Ђерђ Анчан, В. Радичевића 13, Кањижа; 9. Јелица Станковић, Путиначка 103, Голубинци и 10. Рукица Присуда, М. Орешковића 62, Чепин.

5 ФОТО-АПАРАТА — добио су: 1. Евгеније Могушти, Пописка 39, Чока; 2. Велимир Пашара, Крајишка 10, Коњиц; 3. Антонио Крстев, Насеље Карпош III Рум. кула II/29, Скопље; 4. Томислав Бранковић, Св. Марковића 47, Ратково и 5. Борислав Баљак, Радичева 41/1, Осиек.

20 КЊИГА „ВОДЕНИЦА НА ФЛОСИ“ — добио су: 1. Јожеф Гуљаш, Његошева 2, Зрењанин; 2. Јелена Иван, Лоле Рибара 34, Савино Село; 3. Гордана Јосифовић, Цона Кенедија 23/32, Н. Београд; 4. Зоран Фицовић, Нова колонија 142/2, Краљево; 5. Милорад Шљиванчанин, Народне револуције 51, Пљевља; 6. Ада Немарник, Антуна Мићића 62, Ријека; 7. Драга Звеквић, Западни виногради 59, Суботица; 8. Јулијана Максимовић, 29. новембра 43, Параћин; 9. Марија Михаило, Доже Верба 11, Нови Сад; 10. Славица Балић, Прерадовићева 125, Славовац; 11. Страшо Даов, Караорман 19, Струмица; 12. Гордана Трифуновска, Ул. 815 бр. 88, Скопље; 13. Нада Брзица, Обала 27. јула 63/VII, Сарајево; 14. Светлана Милошевић, М. Тита 71/3, Алексинац; 15. Цецилија Мак, Вакоша Пала 8, Сента; 16. Јоко Вучиновски, Партизанска 9, Неготин.

годино и/В; 17. Душка Бељански, Лиман II, солитер I, улаз V/IV, Нови Сад; 18. Златко Слабев, Благоја Горева 20/8, Титов Велес; 19. Милена Круљ, Партизанска 88, Жабал и 20. Бошко Радич, Н. Демонје 66, Винковци.

10 ФУДБАЛА „Пионир“ — добио су: 1. Јефто Жунић, Лоле Рибара 37/ц, Панчево; 2. Зоран Раденковић, село Мала Иванча, з. п. Раља; 3. Радивој Богоча, Штротсмајерова 90, Станишић; 4. Јован Рамин, Фрушкогорска 70, Марадик; 5. Радојка Зракић, М. Ратковића 37, Липар; 6. Аника Уташ, М. Бурсаћа 62, Бачка Паланка; 7. Снежана Маљковић, Змај Јовина 4, Сомбор; 8. Павле Ђукић, ЈНА 17, Ковин; 9. Саша Илић, В. Кидрича 25, Вабушница и 10. Жарко Томовић, Ледена Стена 23/а, Ниш.

25 БАДМИНГТОН гарнитура — добио су: 1. Розика Војнић, Стари Жедних бр. 313-а; 2. Ристовка Поповска, Илинденска 1, село Влае — Г. Петров; 3. Станко Кнежевић, М. Тита 24, Т. Ужиче; 4. Дубравка, Миодраг Жилић, Хстреланих 17/В/17, Ријека; 5. Марија Попов, Лењина 19/1, Србобран; 6. Лазар Марков, ЈНА 45, Иђош; 7. Златица Пећ, Батинска 42, Сомбор; 8. Невенка Јефтић, Б. Кидрича 2, Железник; 9. Биљана Рачанова, Тоне Томшића 22, Скопље; 10. Драган Матић, М. Тита 50, Турија; 11. Јасмин Новковић, Рударска III-ц, Мостар; 12. Радван Станимиров, Кошут Лајош 9, Бајмох; 13. Злата Радаковић, Народних хероја 32 стан 7, Н. Београд; 14. Горан Мишковић, Марије Бурсаћ 3 згр. 4, Панчево; 15. Бранислав Лекић, Лењина 39, Инђија; 16. Зорица Јовановић, Карађорђева 84/1, Ваљево; 17. Влатко Конилиновић, Петра Драшковића 4/1, Суботица; 18. Драгана Милојевић, ЈНА 46, Крагујевац; 19. Сеја Бегановић, М. Тита 13, Бусовача; 20. Весна Лазаревић, Нова 142, Рума; 21. Зоран Белеслић, Карађорђева 49/1, Београд; 22. Милица Циварски, М. Тита 33, Вашаид; 23. Зоран Благојевић, Влок Саве Ковачевића Е-273 ул. I, Врбас; 24. Радмила Личина, Војни пут блок II/64, Земун и 25. Дејан Ђирковић, Војводе Миленка 5/VI, Београд.

22 гарнитуре за СТОНИ ТЕНИС — добио су: 1. Влатко Батинић, Шоше Мажара 84, Витез; 2. Томислав Тодоровић, Вука Караџића 35, Алексинац; 3. Бранимир Јурић, Обала 27. јула 31/1, Сарајево; 4. Горан Ковачевић, Ванчо Прке 14, Штип; 5. Аница Јурић, П. Драшковића 4, Мостар; 6. Јелена Видић, Рукић гај 16, Нови Сад; 7. Јулијана Пантовић, М. Тита 87/4, Кула; 8. Драгана Милетић, М. Горког 23, Панчево; 9. Вјеслав Пуљко, Рузвелтова 14, Осиек; 10. Кемал Дуповац; IV Црногорске бригаде 19, Хацићи; 11. Љубица Николић, М. Тита 88, Бачка Паланка; 12. Ниња Михаиловић, Ивана Цанкара 1, Врање; 13. Миливој Вујковић, Мајора Илића 14/а, Сомбор; 14. Владимир Николовски, ЈНА 16, Тетово; 15. Видосава Вукојевић, Руменачка 58, Нови Сад; 16. Драгица Теофиловић, Победе 10/III, Ниш; 17. Градимир Милосављевић, Цара Лазара 184-а, Крушевац; 18. Валерија Сабатка, Орловића Павла 21/II-3, Нови Сад; 19. Слободан Китанчевић, Димитра Влахова 31, Охрид; 20. Драган Мрдаковић, ул. IX бр. 8/5, Кијево — Београд; 21. Ђерђ Анчан, Бранка Радичевића 13, Кањижа и 22. Дијана Шукало, село Иванчић, з. п. Нишићи код Сарајева.

ПИК „СОМБОР“ ИЗ СОМБОРА ЗАХВАЉУЈЕ
СВИМ УЧЕСНИЦИМА У КОНКУРСУ.
НАГРАЂЕНИМА ЧЕСТИТА А ОСТАЛИМА ЖЕЛИ
ВИШЕ СРЕЋЕ У 1972. ГОДИНИ.

МАРГАРЕТИНА ШКОЛА

Мој јешаша луд за спортом

МЕСТО КОЈЕ ЈЕ И БОГ ЗАБОРАВИО

ЕРИК ФРЕНК РАСЕЛ

— Хтео сам само да га уплашим
— рече.

Без огіовора

СА ВАНДЕРВЕНОВОГ БОКА БЛЕСНУ ПЛАМЕН И ЛОДЕР СЕ СРУШИ НА ПОД. КАПЕТАН ЈЕ СТАЈАО НЕПОМИЧНО: ХТЕО САМ ДА ГА УПЛАШИМ!

Ракета се затресла и умирила. Лодер је погледао кроз округли отвор за осматрање и протрљао очи. Сентел га је посматрао:

— Зар нешто није у реду,
— Ништа није у реду.
Сентел приђе и погледа кроз отвор:
— Немогуће!
— Шта је? Не верујеш сопственим очима? Заиста си непоправљив оптимиста.
— Први утисак може и да превари — није се дао Сентел.
— Изгубљени смо, ето шта је са нама. Лодер је сео и загледао се у своје чизме, а у ствари их није видео.
— Рећи ћу Вандервену. — Сентел узме микрофон. — Капетане, има нешто чудно. Молим вас, дођите да видите.
— Видим и одавде! — загрмео је гласноговорник.
— И, шта мислите?
— А шта да мислим о ништавиљу? Ништа!

Нейробојни мрак

Вандервен нешто касније уђе у просторију. Био је то крупан човек са брадом.

— Нисмо још погледали у правцу репа — рекао је. — Нека један од вас двојице обуче свемирско одело.

Сентел крену према ормару док је Лодер испијао чашу вискија. Кад се после пет минута вратио, на лицу му се јасно читао одговор:

— Још је ужасније кад човек директно погледа.

— Мрак — крештао је Лодер, размахујући боцом. — Окрутни, нейробојни мрак. Ни једне једине светле тачке. Ни ружичастог трага ракете. Ни комете...

— Напио се — рече Сентел.

— Пустите га — рече Вандервен. — Свако од нас нека олакша себи како зна.

— Можда споро реагујем — рече Сентел — али још нисам спреман на очајање.

— Свакако. Ти као инжењер знаш да имамо још једну могућност. Можемо да пробамо са суперпогоном.

Куда да кренемо?

— Суперпогон! — Ова идеја одушеви Лодера. — 20 светлосних година на час. То ће нас спасти — насмешио се, тренутно срећан.

— Како да не! — подругивао се Сентел.

— Теби је свеједно хоћемо ли овде иструнути или не! — викну Лодер. — Уосталом, шта тебе чека на

Земљи? Једна од стотине соба у смрдљивом хотелу за астронауте!

— Доста, Лодер! — прекиде га Вандервен.

Лодер се мало умири:

— Хоћемо ли шеткати по овом броду док не скапамо? — прогунђао је. — Зашто не покушамо са суперпогоном?

— Зато што не знамо у ком правцу да кренемо — рекао је Вандервен. — Правац је релативна ствар која постоји у односу на нешто што се види. Овде се ништа не види...

— Ипак — био је упоран Лодер — суперпогоном смо у стању да прођемо четири галаксије. Зар не можемо да покушамо?

— У реду — рекао је Вандервен. — Предложи један правац.

— Ја? — уплашио се Лодер. — Зашто ја?

— Па, то је твоја идеја.

Лодер дубоко уздахну и насумце показа прстом.

Сентел је сео за контролну таблу и почео да рукује апаратима. Друга двојица су чекала. Требало је времена да им допре до свести како машине уопште не реагују.

— Не ради! — рече Сентел. — А ипак, с апаратом је све у реду.

— Мора да ради! — узвикнуо је Лодер.

— Изволи — рекао је љутито Сентел устајући — покрените га!

— То је твој посао. Ја нисам инжењер — и Лодер испи још једну чашу...

У антифросџору

— Не свиђа ми се ово, капетане, — обрати се Сентел Вандервену. — Ви знате, теоретски постоји само једно место где суперпогон не може да функционише. То је антипростор или непростор...

— Глупости! — упаде Лодер. — Где то може да постоји?

— Изван васионе. — Вандервен поче да шета. — Налазимо се на месту које не одговара нашем схватању простора, где нема гравитационих и електромагнетних појава. На месту које је и бог заборавио. Све што нам је познато: светлост, гравитација, ваздух, храна, топлота, друштво — налази се само унутар овог брода. Напољу нема ничег осим, можда бродова изчезлих у последње 3000 година откако је суперпогон ушао у употребу.

— Ми ћемо се вратити! — узвикнуо је Лодер, готово ван себе. — Ја ћу укључити млазне моторе.

— Нема сврхе — рече Сентел. Сувише су спори, чак и кад би били горива...

— До врага и с горивом! Дабогта обојица изгорели у њему!

Путке су посматрали како прилази контролној табли и притиска стартер млазних мотора. Машина је задрхтала и почела да урла.

— Видите ли? — узвикнуо је Лодер победоносно. — Видите ли?

— Видиш ли ти? — викнуо је Сентел још гласније показујући на инструменте. Казаљке су слабо показивале, али нису показивале никакво убрзање. Из репа брода ширила се несносна топлота.

— Угаси то — рекао је Вандервен. — Ако овако продужи, ускоро ћемо бити реш-печени.

— Шта мари — викао је избезумљено Лодер, појачавајући млаз, — Вратићемо се кући. Тамо ће бити Мери, насмејана и срећна.

Сва тројица су се већ купала у зноју.

— Угаси! — заурлао је Вандервен и пошао на њега.

— Не прилази ми! — Лодер завуče руку у фиоку и у руди му засја метал. Са Вандервеновог бока блесну пламен. Лодер се сруши на под. Вандервен је стајао непомоћно:

Нешто касније из предњег дела брода зачуло се тихо шиштање ваздуха. Вандервен се намршти и отвори врата:

— Сентел! — Тишина. — Јеси ли ту? — Без одговора. — Сентел!

Вандервен потрча према излазу. Унутрашња херметичка врата била су затворена. Спољна су била отворена према вечној тами. Он погледа око себе. Три свемирска одева висила су на зиду. На средњем је била прикачена цедуља. „Ја немам никога. Ви имате. Збогом“. Вандервен је пошао са цедуљом назад у одећење за управљање. Сео је за сто и дуго гледао у зид. Затим је узео перо и почео да пише.

... Хронометар је стао. Вентили за кисеоник били су широм отворени, али из њих није допирао ни дашак живота.

Вандервен је ужурбано писао. „Нисам сам све док у мислима могу да посматрам твоје лице. Хвала ти, драга, зато што ме спасаваш од усамљености“. Затим, крајњим напором воље, једва покрећући руку која је почела да му отказује, додаде: „Али, сада морам да завршим. Тебе и децу воли ваш Конрад Ван...“ — Борио се да доврши своје име, али је клонуо. Завладао је мрак.

Где су моја деца?

Када се пробудио, Вандервен није имао представу о вековима који су прошли. Једино је био свестан блештаве светлости и великог бола. Чуо је и неке гласове.

— Више ништа не можемо да учинимо. Сад или никад.

Бол који му је прожимао читаво тело постепено се повлачио. Гласови су постајали све јачи. Одједном, бол престаде. Осећао је само неизрецив умор.

— Вандервен!

Он отвори очи. Лежао је на некој некој површини. Над њим су стајала три човека.

— Чујете ли нас?

— Да — прошаптао је.

— С оне стране границе ништа се не мења, ништа се не распада. То вас је спасло. — Напрезао се да разуме. — Ви сте поново живи.

Одједном у глави почеше да му искрсавају питања. „Где смо? Ко су они? Како сам доспео овамо?“ Мора да су умели да читају мисли јер су одмах одговорили.

— Из антипростора нема повратка. Али васнона у њега продире брзим темпом и праница се помера. Она је случајно захватила и ваш брод. Живот је почео да се буди... — То је било превише. Вандервен се није ни трудио да разуме већ је слушао даље. — Бродови се с времена на време враћају у простор. Ваш је био изузетно користан јер нам је пружио податке помоћу којих ћемо избећи нове губитке бродова.

Ово признање није изазвало у њему задовољство. Друге бриге су га мориле.

— Моја жена?... — проговори бојаљиво.

Они су само немо завртели главом.

Покуша да седне.

— Моја деца?

Један од њих га потапша по руци:

— Ми смо ваша деца.

Наравно, они су били његова деца.

Капетан Вандервен леже, затвори очи и заспа знајући да није сам.

ГОСПОДАР МАМУТА

***** ПЛОЧА ЗА ВАС *****

СЕНКА ВЕЛЕТАНЛИЋ

Изврсна Сенка Велетанлић није освојила награду на „Шлагеру сезоне 71.“ Међутим, композиција коју је певала постала је веома популарна. „ЗАЖЕЛИ, ЈА ЋУ ДОЋИ“ композитора Т. Видановића „БИЋЕ СВЕ“ (Сан Ремо 71) су песме са њене нове плоче коју је издала Продукција плоча РТБ, цена 9,30 дин.

ВАЛДО ДЕС ЛОС РИОС

Доказ да и озбиљна музика може бити веома популарна је плоча са Моцартовом симфонијом № 40. Једно време била је хит на програму Радио Београда 202. На другој страни плоче је композиција познатог чешког композитора Дворжака. Плочу је издала Продукција плоча РТБ — цена 9,30 дин.

МАЛИ

ХИЈАВАТА

Мали Хијавата је љут. Правог коња ће добити тек кад порасте, казав му је његов отац велики поглавица, кад буде извршио своје прво јуначко дело.

Његова сестра Хијавана узалуд је говорила да је и дрвени коњић који је бацно сасвим добар за мале „ратнике“.

„Ја умем да ударам у добош као велики ратник, тврдио је Хијавата. Ево, нека се моја сестра сама увери“

„И ласо умем да бацам као прави ловац. Зашто се не појави нека дивља звер да ти то докажем?“ — хваљичо се. А кад се то стварно догодило...

...заждио је на дрво али је од страха пао право медведу, на главу.

Медведа онесвешћеног од ударца није било тешко везати.

Стари поглавица одржао је реч: „Заслужио си правог коња, јуначе!“

А шта се догодило кад је храбри мали Хијавата покушао да га узјаше — није тешко погодити.

„ВУК КАРАЦИЋ“

Краљевића Марка 9, 11000 Београд

ПОРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво поручујем библиотеку „ШВРЋА“ по сниженој цени од 27 динара, који ћу износ платити поштару кад ми је донесе (поузећем).

(Читко: Име и презиме)

(Место, улица и број)

Попуни, изрежи, залепи на дописницу и пошаљи на адресу: „ВУК КА-

РАЦИЋ“, Краљевића Марка 9, 11000 Београд.

СПЕЦИЈАЛНИ ПОПУСТ ЧИТАОЦИМА „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“!

16 књижица у боји — за свега 27 дин.
(Књижарска цена је 32 динара)

Свака књижица је прича са илустрацијама у боји о једном Дизнијевом јунаку!

Библиотека „ШВРЋА“ садржи 16 књижица — сликовница: 1. Микијев циркус; 2. Паја Патак и јарац; 3. Мики и Вумба-Ву; 4. Бамби; 5. Шврћа; 6. Патуљак Љућко; 7. Мали Вучко; 8. Мрша и Дебељко; 9. Раја, Гаја и Влаја; 10. Три прасета и зли вук; 11. Тик и Так; 12. Плутон; 13. Чика Баја; 14. Шиља детектив; 15. Мали Хијавата и 16. Дамбо.

ОВЕ СЛИКОВНИЦЕ СА 2 ПЛАСТИЧНА ОМОТА СУ ЛЕП И
ЛЕПТИН ПОКЛОН ЗА НАЈМЛАЂЕ

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Имам 11 година и желим да се дописујем са својим вршњацима који скупљају салвете и со (у кесицама). Навијам за „Црвену звезду“, Марина Митровић, Јужно-моравских бригада 134, 16000 Лесковац.

Желим да се дописујем са друговима и другарицама из земље и иностранства. Језик дописивања српскохрватски и немачки. Имам 12 година. Скупљам: салвете, разгледнице и фотографије певача. Волим забавну музику. Милица Стојановић, ОШ „Братство јединство“, 24331 Бајша.

Имам 17 година. Ученик сам Средње техничке војне школе у Загребу. Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама широм наше земље. Радован Завишић, ВП 3566-2А, 41002 Загреб.

Желим да се дописујем са девојком из Југославије која зна руски језик, СССР, г. Лениногорск, ул. Герцена, дом 34, кв. 72, Марина Малодњих.

Рођен сам 28. 8. 1959. године. Желим да се дописујем са друговима и другарицама из Југославије. Хоби ми је скупљање Карл Мај фигура. Навијам за „Хајдук“. Емир Шахинпаша, ученик V/а о. ш. „Максим Горки“, 71400 Горажде.

Имам 14 година. Жељела бих да се дописујем са друговима и другарицама из цијеле земље. Скупљам марке и волим забавну музику. Амира Омановић, Маријана Варуна 31/III, 71000 Сарајево.

Жељела бих да се дописујем са друговима и другарицама широм Југославије. Имам 15 година. Волим спорт и забавну музику. Верица Михаленко, Незнаног јунака 15, 56230 Вуковар.

Жељела бих да се дописујем са другарицама и друговима широм Југославије. Скупљам разгледнице. Волим забавну музику, а највише Кићу Слабиница. Имам 11 година. Језик дописивања српскохрватски и енглески. Јасна Кустура, Буре Ђаковића 11, 71323 Илијаш.

Имам 14 година. Навијам за „Војводину“. Скупљам значке. Волим забавну и народну музику. Желим да се дописујем са друговима и другарицама из Југославије. Радивој Јованов, Илирска 11, 21000 Нови Сад.

Имам 14 година. Желим да се дописујем са друговима и другарицама из целог света. Зорица Коштић, Ратка Вукичевића 1/16, 18000 Ниш.

Желим да се дописујем са својим вршњацима. Имам 11 година. Скупљам слике играча прве лиге. Навијам за „Ворац“. Горан Милојевић, Н. Поздерца 13, 78000 Бања Лука.

* укршћене речи *

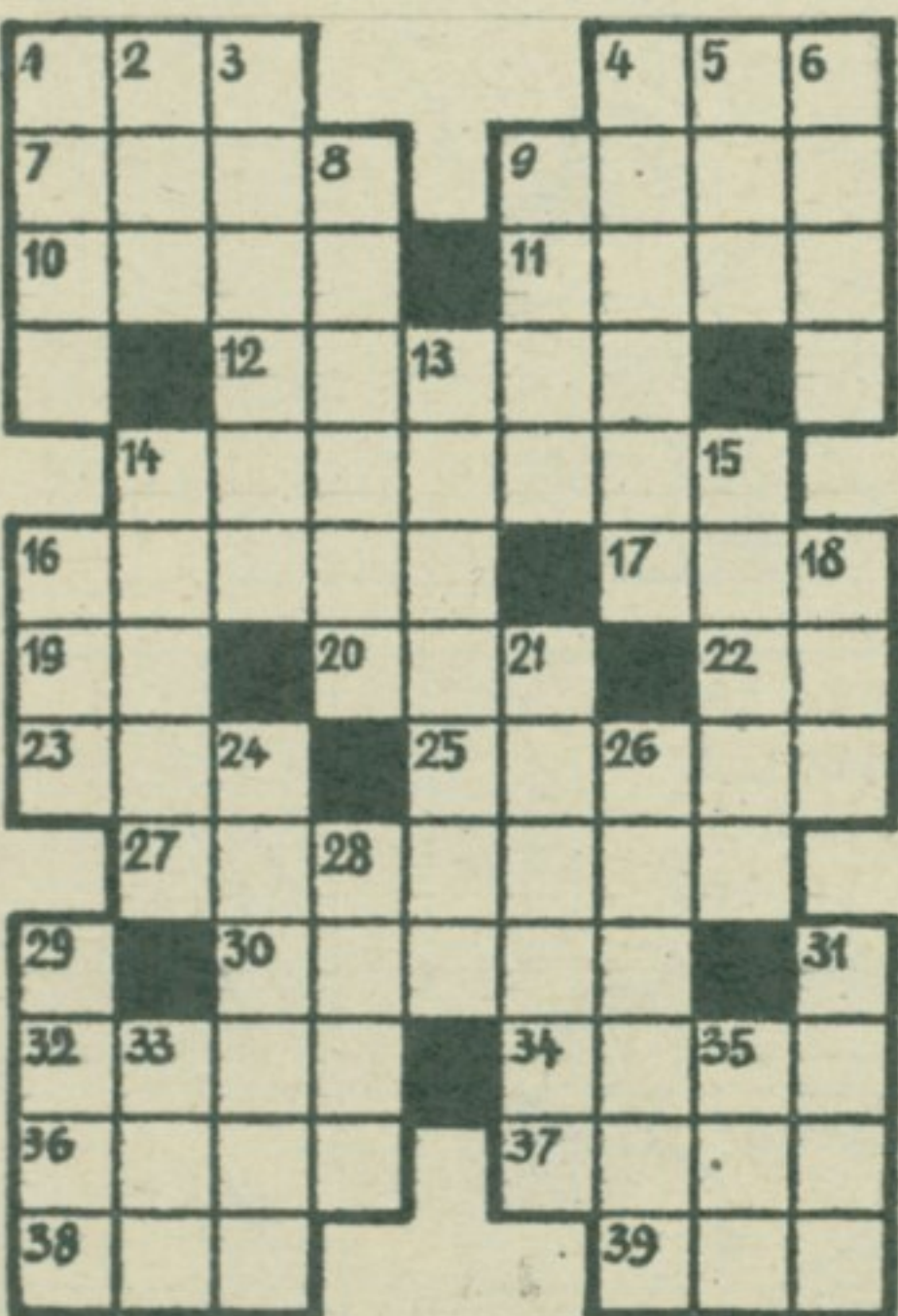
Водоравно: 1) острво у Јадранском мору; 4) земљиште; 7) стари жичани музички инструмент; 9) грађевински материјал; 10) универзитетски град у Енглеској; 11) птица се лица; 12) украс; 14) врста експлозива; 16) прокоп; 17) седиментна стена; 19) скраћеница за рачун; 20)

зимски спорт; 22) скраћеница на лекарским рецептима; 23) железница; 25) пут, друм; 27) морепловство; 30) вика, галама; 32) осветлана; 34) врста четинара; 36) град у СССР; 37) заједница дрвећа и других биљака; 38) сужањ; 39) енглеска племићка титула.

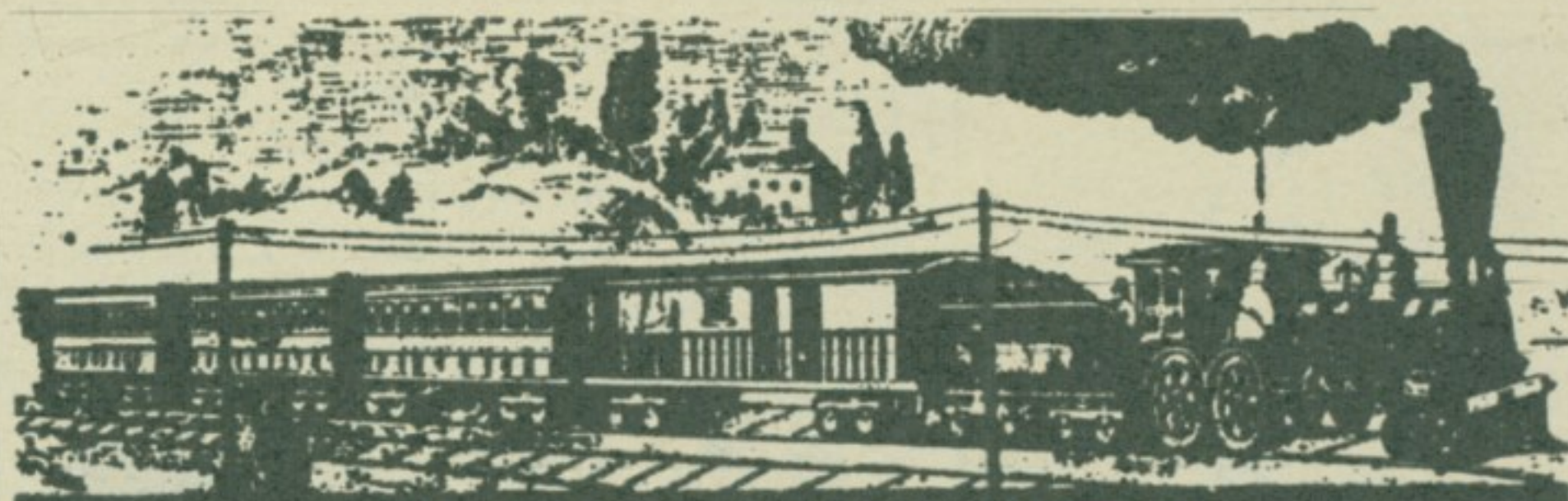
Усправно: 1) стари град у близини Сплита; 2) мочварно земљиште; 3) шкотски књижевник („Цитадела“); 4) врста експлозива; 5) чврсто стање воде; 6) велика туга; 8) тропско воће; 9) полуострво у јужном делу СССР; 13) град у Индији; 14) наш диригент и композитор (Оскар); 15) трећи ступањ дијатонске скале; 16) течно ткиво; 18) Бања у Белгији; 21) индустријско место у близини Сарајева; 24) град у Хрватској; 26) мала планета у Сунчевом систему; 28) планина у СССР; 29) пример за углед; 31) француски књижевник (Марсел); 33) народно коло; 35) назив.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) ветар; 5) зона; 6) еп; 8) „Леда“; 10) ан; 12) ума; 13) Арани; 15) в, љ; 16) правац; 17) ров; 19) Стана; 20) Рид; 22) Инд; 23) садра; 25) сом; 27) Идрија; 28) ПЕ; 29) Анана; 30) пут; 31) ли; а; 32) сала; 33) КУ; 35) вино; 36) звоно.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор Милојко Дрловић. Главни и одговорни уредник Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 88,00 дин, полугодишња 44,00 дин, тромесечна 22,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 176,00 дин, полугодишња 88,00 дин, тромесечна 44,00 дин. Уплате на текући рачун 608-1-82-1. Годишња претплата у иностранству: DM 52. — S 14. — F 78,40 — Sfr 61,60 — Sfr 72,80. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 608-620-3-3-32000-10-54. Поштански факс 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 31/1 тел. 22-711.

МАЛА ПОШТА

НУДИМО КЊИГЕ

Драга редакцију,

Можда се јављам са закашњењем јер је школска година већ почела, али верујем да ће неке ове књиге бити од користи. Поклањам следеће уџбенике: за V р. граматику, за VII: муз. васпитање, домаћинство, хемију и граматику, за VIII све књиге; I р. гимн. биологију (3 књиге), геометрију и алгебру, за II р. гимн. биологију (2 књиге), геометрију и алгебру и за IV р. гимн. енглески, 5. бројева „математичко-физички лист“ за ученике средњих школа.

НЕБОЈША БУКНИЋ, Баба Винђина 49, 11000 Београд

Продајем у пола цене књиге: за VII и VIII разред и речник руско-српскохрватски од Митропана. Онима који купе неке од ових књига поклатићу лектуру за I, II, III и IV разред. По књиге могу доћи између 13 и 18 часова.

МИЛАН ВЛАХОВИЋ, Будимска 21, 11000 Београд.

Поклањам књиге за V разред ђаку који није могао да их купи. Поклањам и неке књиге за II разред ниже музичке школе, одсек клавир.

НИКОЛА ВИДАКОВ, В. Дугосевића 136 ул. III/6, 22400 Рума.

Желио бих да поклоним неком ученику књиге за VIII разред. Мијењао бих ромене и „Забавнике“.

ВУКАШИН РИТАН, Болничка 70, 78300 Приједор.

ЉУБИТЕЉИМА ШАХА

Драги Забавнице!

Научио сам да играм шах а желео бих да усавамим ту игру, па те молим да ми кажеш где могу да набавим књигу о шаху.

АЦА ПЕТРОВИЋ, Томе Јовановића 41, Зрењанин.

Навешћемо неколико књига и часописа о шаху које љубитељи шаха могу да набаве. То су: „Шаховска читанка“ од Димитрија Бјелице (из-

дање Завода за уџбенике БиХ — 1971), може да се купи у свим књижарама. „Мат“ (часопис Шаховског савеза Србије), 7. јули бр. 30, 11000 Београд; „Шаховски гласник“, Зрински трг 3, 41000 Загреб и „Македонски шах“, Наум Наумовски 79, 91000 Скопље.

Ево адреса шаховских клубова у Београду: „Партизан“, Дом ЈНА, Француска улица 2; „Црвена звезда“, Господар Јевремова 31 и „Славија“, угао Добрињске и Народног фронта.

ТВ серија о шаху биће емитована у октобру.

Надамо се да ће сви љубитељи шаха бити задовољни овим подацима и да ће они који су нам се до сада обратили писмом наћи овде одговор.

НАЈБОЉИ СТРЕЛАЦ ПРВЕНСТВА

Драги Забавнице,

пошто је ријеч о крупној опклади од 10.000 ст. динара, молио бих те да ми хитно одговорим: ко је био голгетер прошлог првенства: Сантрач, Јанковић или Надовеза.

Другарски поздрав, Вилдах Јахјефендић, М. Тита 6.6, Добој

Пехар Фудбалског савеза Југославије као најбољи стрелац првенства 1970/71. добио је центарфор „Хајдука“ Перо Надовеза.

СРЕЛИ СМО СЕ У СКЕНДЕРИЈИ

Драги Забавнице,

29. августа ове године срела сам једног дечака у сарајевској „Скендерији“, на изложби „Умјетност на тлу Југославије од праисторије до данас“.

Знам само да је из Осјека. Имао је кошуљу кратких рукава боје брескве, драп сомотске „фармерице“ и беле, полудубоке ципеле од гужваног лака.

Ако прочита ово у „Забавнику“ молила бих га да ми се јави на адресу: Маја Рајков, Нови Сад 21000, Мише Димитријевића 96

ENERGOINVEST

3+333

НАГРАЂУЈЕ

У продавници „ЕНЕРГОИНВЕСТА“ на Скендерији у Сарајеву специјалан жири извучао је на срећу међу тачним одговорима имена 18 учесника 34. Енергоинвестове награде. Већина учесника, односно њих 4.125, тачно је одговорило да се Енергоинвестова творница бојлера „МЕБОШ“ налази у Босанском Шамцу. Називи награда које ће добити знаће се на крају квиза у завршној емисији ТВ ПОНЕДЕЉАК ЕНЕРГОИНВЕСТА 3. I 1972. године.

Имена добитника 34. Енергоинвестове награде су: 1. ЖЕЉКО КУХТА, Лењина 21, 52000 Пула, 2. НАТКО ЈАКИЋ, Пакушина улица 36, 41000 Загреб, 3. НИКОЛА ПЕТРОВСКИ, Орце Николов 20, 91000 Скопље, 4. МИНО МАЊОВ, Цумојска 866, Насеље Козле, Скопље, 5. ТАЊА АСАНОВА, Страшно Пинџур 62, 91220 Тетово 6. ДУ-

ШКО ПОЧЕК, Његошева 44, 81250 Цетиње, 7. МИРЈАНА ПРЊАК, Братства и јединства 21, Имотски 8. РАЧКО ШАРАЦ, Махмута Бушатлије 17, Зеница 9. СОЊА ГЕОРГИЈЕВИЋ, ул. 725 бр. 2, стан 22, 91000 Скопље 10. РАДЕ ЦВЕТКОВИЋ, Николе Тесле 7/1, 18510 Владичин Хан 11. ЈАСМИНКА НИКОЛИЋ, Железничка 87, 11271 Сурчин 12. НАДИЦА МИЛАНОВИЋ, Маршала Тита 29/4, 19222 Салаш код Зајечара, 13. РАТОМИР БЛИДАРЕВИЋ, 1. маја бр. 7, 19000 Зајечар 14. ЖЕЉКО НИЛИНОВИЋ, 9-8/4. II спрат. Сопот 41020 Загреб 15. МАРИЈА ГЕЦ, Слатина К 15-5, стан 7, 75000 Тузла 16. АДМИРА СИЛАХИЋ, Фахрета Дедића 7/II, 78000 Бања Лука 17. БОБАН БОРИСАВЉЕВИЋ, Веца Корчагина 24-III/2, 37000 Крушевац и 18. МИЛОШ МАЛИВУК, Стевана Мокрањца 30, 25000 Сомбор.

